	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 1 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

OPERATOR SISTEMI TRANSMISIONI DHE TREGU KOSTT sh.a
TRANSMISSION SYSTEM AND MARKET OPERATOR KOSTT J.S.C
OPERATOR SISTEMA PRENOSA I TRZIŠTA KOSTT d.d

Nr. 2176 Dt. 30 10 2023
 PRISHTINË-A

PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024

Bordi i Drejtorëve i KOSTT Sh.A.në mbledhjen 146/23 të dt.26 tetor 2023 me vendimin vijues miratoi Planin e Biznesit për vitin 2024:

Vendim 231026-II/6

Bordi i Drejtorëve sipas Nenit 30 të Ligjit 03/L-087 për Ndërmarrjet Publike, dhe Nenit 14.2.2.5 të Statutit të Shoqërisë Aksionare KOSTT, njëzëri miratoi Planin e Biznesit për vitin 2024.

	Përgatiti	Kontrolloi	Aprovoi
Emri Mbiemri	Nebih Haziri Zyrtar Kryesor Financiar dhe i Thesarit	Evetar Zeqiri Kryeshef Ekzekutiv	Bordi i Drejtorëve Jeton Mehmeti Kryesues i Bordit të Drejtorëve
Nënshkrimi			
Data	Tetor, 2023	Tetor, 2023	Tetor 2023

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 2 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Përmbajtja

1	HYRJE	9
2	MISIONI, VIZIONI DHE VLERAT THEMELORE TË KOSTT	11
2.1	Objektivat strategjike.....	12
2.2	Menaxhimi i Rreziqeve dhe Pajtueshmërisë.....	12
2.3	Organizimi	13
2.4	Ristrukturimi i strukturës organizative	16
3	SWOT (PËRPARËSITË, DOBËSITË, MUNDËSITË DHE KËRCËNIMET) ANALIZA	18
4	RRETHINA AFARISTE.....	20
4.1	Zhvillimi i sektorit të energjisë elektrike.....	20
4.1.1	Historiku pas vitit 2000	20
4.2	Zhvillimet në KOSTT	21
4.2.1	Zhvillimet kryesore nga aspekti i operimit të sistemit dhe transmetimit.....	21
4.2.2	Kapacitetet Gjeneruese	23
4.3	Zhvillimet kryesore nga aspekti i operimit të tregut	26
4.3.1	Libëralizimi i tregut dhe mundësit e integrimit në tregun e përbashkët rajonal.....	26
5	LIBERALIZIMI I TREGUT TË ENERGISË ELEKTRIKE	27
5.1	Integrimi rajonal.....	27
5.2	Menaxhimi i procesit të Ndërrimit të Furnizuesit.....	28
5.2.1	Objektivat kryesore dhe sfidat nga aspekti i operimit të tregut.....	28
5.3	Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë	30
6	IMPLEMENTIMI I ARANZHMANEVE TË REJA OPERATIVE.....	31
6.1	Korniza rregullative dhe tarifat.....	32

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 3 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

6.2	Projektet e reja të ndërlidhura me bizneset jo të rregulluara	35
7	ÇËSHTJET SOCIALE DHE MJEDISORE	35
8	PLANI INVESTIV	38
8.1	Plani Zhvillimor dhe investiv i Rrjetit të Transmetimit (PZHT\$PIZHT).....	38
8.2	Përshkrimi i disa projekteve më të rëndësishme.....	39
8.2.1	Projektet në vazhdimësi.....	39
8.2.2	Projektet e planifikuar për 2024 buxheti i KOSTT	42
8.2.3	Shërbimet konsulentë për Projektet e planifikuar nga KfW dhe Grant (EU/IPA dhe WBIF).....	44
9	TABELA E INVESTIMEVE KAPITALE PËR VITIN 2024	46
10	PLANIFIKIMI FINANCIAR	51
10.1	Struktura dhe vlera e të hyrave për vitin 2024	52
10.2	Shpenzimet operative	52
10.3	Planifikimi i Pasqyrës së të Ardhurës (Fitimit/Humbjes) për vitin 2024	54
10.4	Parashikimi i rrjedhës së parasë së gatshme 2024	55
11	QËNDRUESHMËRIA AFARISTE.....	56
11.1	Personeli	56
11.2	Implementimi dhe matja e performancës	57
11.3	Zhvillimi i kapaciteteve njerëzore	57
11.4	Menaxhimi i cilësisë.....	58
11.5	Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit(TIK)	59
11.6	Menaxhimi i ndërtesave	60
11.7	Marrëdhëniet efektive me palët e interesit	61
11.8	Prokurimi Elektronik	62

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 4 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Tabela

Tabela 1.	Investimet kapitale	50
Tabela 2.	Të hyrat	52
Tabela 3.	Pasqyrës e së Ardhurës	54
Tabela 4.	Rrjedha e parasë	55

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 5 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Lista e shkurtesave

AATC	(Average Available Transfer Capacity) - Kapaciteti i Disponueshëm Mesatar (Import/Eksport)
ALPEX	(Albanian Power Exchange)- Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike
ATC	(Available Transfer Capacity) – Kapaciteti i disponueshëm
ATR	Autotransformatori
AMR	Automatic Metered Reading
BB	Banka Botërore
BD	Bordi i drejtorëve
BE	Bashkimi Evropian
BNJ	Burimet njerëzore
BRE	Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë
CAO	(nga angl. Coordinated Auction Office) – Zyra për Koordinimin e Ankandëve
CAS	Sistemi i Kompjuterizuar i Kontabilitetit
CGES	Sistemi Transmetues i Mëlit të Zi (Crnogorski Elektroprenosni Sistem)
CGMES	Common Grid Model Exchange Standards
DACF	Day Ahead Congestion Forecast (Parashiqimi i kongjestionit një ditë para)
DfD	Mitigation Measures Investigation
EAS	Energy Awareness System
ECLO	(nga angl. European Commission Liaison Office) - Zyra Ndërlidhëse e Komisionit Evropian
EH	Electronic Highway
EIC	(nga angl. Energy Identification Code) – kodi i identifikimit për energji
EJL	Evropa Jug Lindore
ENTSO-E	(nga angl. European Network of Transmission System Operators for Electricity) – Rrjeti Evropian i Operatorëve të Sistemit të Transmetimit për Energji Elektrike

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 6 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

EMS	Rrjeti Elektrik i Serbisë (Elektro Mreza Srbije)
EPS	Elektroekonomia e Serbisë (Elektroprivreda Srbije)
ERE	Enti Rregullator i Energjisë (Shqipëri)
GIS	{ nga angl.Gass Insulated Switchgear}
HC	Hidrocentral
ITC	Inter TSO Compensation (Kompensimi mes Operatorëve të Sistemit të Transmetimit)
KEK	Korporata Energjetike e Kosovës
KfW	nga gjerm.Kreditanstalt für Wiederaufbau – Banka Gjermane për Rindërtim dhe Zhvillim
KQKO	Komiteti për Qeversje të Kodeve Teknike/Operacionale
IEC	International Electrotechnical Commission (Komisioni Ndfërkombëtar Elektroteknik)
LP	largpërçues
MATC	Kapaciteti i Disponueshëm Maksimal (Import/Eksport)
MEPSO	Electricity Transmission System Operator of the Republic of North Macedonia (Operator i Sistemit Elektrotransmetues i republikës së Maqedonisë së Veriut)
MBE	Marrëveshje për blerje të energjisë
MSA	Marrëveshja për Stabilizim Asociim
MR	Mbrojtje Rele
MPMS	Ministria e punës dhe mireqenjes sociale
NEF	(Net Export Flow) – Eksporti i Kosovës
NIF	(Net Import Flow) – Importi neto për nevojat e Kosovës
NP	Ndërmarrje publike
NS	Nënstacioni
OHSAS System)	Standardi për auditimin e shëndetit dhe sigurisë (në angl.Ocupational Helth and Safety Auditing System)
OPGW	(Optical Power Grud Wire) – Kablli me fibër optik
OST	Operator i Sistemit të Transmetimit
PSHK	Përgjegjësi Shoqërore Korporative

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 7 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

PZHT	Plani Zhvillimor i Transmetimit
QND	Qendra Nacionale Dispeçerike
QEND	Qendra Emergjente Nacionale Dispeçerike RG-SEE - Grup regional në ombrellën e MC –Market Committee – Komiteti i tregut i ENTSO-Ë
MBE	Marrëveshja për Blerjen e Energjisë
OPC	Outage Planning Coordination
OPDE	Operational Planning Data Environment
OSH	Operatori i Shperndarjes
OT	Operatoti i Tregut
RSC	Regional Security Coordination (Kordinimi Rajonal për Siguri)
SAFA	Synchronous Area Operational Agreement Policy 1 Load Frequency Control and Reserves
SCADA/EMS	nga angl. Supervisory Control and Data Acquisition/Energy Management System (Mbikqyrja e Kontrollit dhe Përvehtësimit të të Dhënave/Sistemi i Menaxhimit të Energjisë)
SCC	Security Critical Coordination
SCS	Substation control system
SEE	Sistemi Elektro Energjetik
SEE	CAO- Zyra për alokim të koordinuar të kapaciteteve interkonektive në EJL
SG-CMMI	Nëngrupi për menaxhimin e kongjestionëve dhe integrimin e tregut
SMTA	Short & medium term generation adequacy
SO	System Operator (Operatori i Sistemit)
SOGL	System Operation Guideline
TKE	Traktati i Komunitetit të Energjisë
TTC	Total Transfer Capacity
USAID	(United States Agency for International Development)- Agjencioni i Shteteve të Bashkuara për Zhvillimin Ndërkombëtar
VNM	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis
VP	Platforma e verifikimit

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 8 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Spektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

ZRrE Zyra e Rregullatorit të Energjisë

ZSMZ Zyra e Sigurisë dhe Mbrojtjes nga Zjarri

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 9 nga 63</i>
<i>Dëpartamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

1 HYRJE

KOSTT-i si ndërmarrje e mëvetësishme, është krijuar si rrjedhojë e procesit të ristrukturimit të sektorit të energjisë në Kosovë, që është në harmoni me detyrimet që rrjedhin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë për Evropën Juglindore, për themelimin e Komunitetit të Energjisë, ku Kosova është anëtare me të drejta të barabarta.

I emëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës dhe i licencuar nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë në bazë të dispozitave të legjislacionit parësor dhe dytësor të Kosovës, KOSTT sh.a. në tetor të vitit 2006, u licencua si: Operator i Sistemit të Transmetimit dhe Operator i Tregut të energjisë elektrike. KOSTT po ashtu mban Autorizimin/Licencën për komercializimin e infrastrukturës fibër optike, të lëshuar nga ARKEP.

Më 07.12.2009 KOSTT është ri-regjistruar si Ndërmarrje Publike, me emërtimin e plotë: "Operator Sistemi, Transmisioni dhe Tregu – KOSTT" SH.A.

Modifikimi i licencave mbi bazën e ndryshimeve në legjislacionin bazik dhe rregullin e ri të licencave të lëshuar nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë është përcaktuar me licencat e modifikuara të lëshuara më 13.04.2017.

KOSTT sh.a, funksionon si ndërmarrje publike në pajtim me Ligjin për ndërmarrjet publike dhe legjislacionin përkatës në fuqi. Të drejtat e aksionarit për Operatorin e Sistemit të Transmetimit ushtrohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës.

Si Operator i Sistemit të Transmetimit (OST), KOSTT-i është përgjegjës për operim, ekonomik dhe të koordinuar të sistemit të Transmetimit të energjisë elektrike në Kosovë, si dhe është përgjegjës për menaxhimin e rrjedhave të energjisë në rrjetin e transmetimit, që shërben për furnizimin e konsumit nacional dhe tregtimit ndërkufitar.

Si Operator i Tregut të energjisë elektrike, KOSTT-i është përgjegjës për organizimin dhe administrimin e tregut të energjisë elektrike si dhe për menaxhimin e procesit të barazimeve përfundimtare.

Në përputhje me Ligjin e Energjisë Elektrike dhe licencat e lëshuara, KOSTT është përgjegjës për:

- Transmetimin e energjisë elektrike, sipas kushteve të përcaktuara në licencë, në mënyrë objektive, transparente dhe jo diskriminuese në tërë territorin e Republikës së Kosovës, duke ruajtur sigurinë e sistemit elektroenergjetik sipas këtij ligji;
- Operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e Sistemit të Transmetimit dhe interkonektorëve të tij me sisteme tjera, në mënyrë që të ofrojë siguri afatgjatë të operimit të sistemit dhe siguri në furnizim me energji elektrike, duke pasur parasysh mbrojtjen e mjedisit;
- Administrimin, operimin dhe organizimin e tregut të energjisë elektrike në mënyrë transparente dhe jo diskriminuese;
- Operimin e Sistemit të Transmetimit në pajtueshmëri me Kodin e rrjetit të transmetimit dhe të gjitha kodet dhe rregullat tjera të zbatueshme, në mënyrë që të arrijë sigurinë e furnizimit me energji elektrike dhe shfrytëzimin ekonomik të rrjetit të transmetimit;

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 10 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektorit: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Planifikimin e operimit të sistemit elektroenergjetik, në bashkëpunim me Operatorin e Tregut dhe operatorët e sistemeve të transmetimit të shteteve fqinje, si dhe Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes dhe shfrytëzuesve të Rrjetit;
- Balancimin e sistemit të energjisë elektrike në harmoni me Kodin e Rrjetit të transmetimit dhe Rregullat e Tregut;
- Sigurimin e besueshmërisë dhe disponueshmërisë së sistemit të transmetimit, në mënyrë që të mundësojë furnizim të sigurt me energji elektrike, duke mbajtur mjaftueshmërinë e kapaciteteve të transmetimit;
- Mundësimin përdoruesve në qasje dhe shfrytëzim të rrjetit të transmetimit sipas parimeve transparente dhe jo diskriminuese;
- Shkëmbimet e informacioneve të nevojshme me operatorët e sistemeve fqinje, me të cilët është i ndërlidhur sistemi i transmetimit, me qëllim të arritjes së operimit të sigurt dhe efikas, zhvillimin e koordinuar dhe ndërveprimin e sistemeve të interkonektuara; etj.
- Përmirësimin dhe zhvillimin e infrastrukturës SCADA/EMS për realizimin e funksioneve të operimit të sistemit të transmetimit;
- Menaxhimin e fondit BRE;
- Menaxhimin e procesit të ndërrimit të furnizuesit.
- Përveç përgjegjësive primare të cekura më lartë, KOSTT ka edhe përgjegjësitë sekondare, që janë:
- që të ofrojë shërbimet e shfrytëzimit të fibrave optik (komercializimi i fibrave optik) në infrastrukturën e telekomunikacionit në të tërë vendin, si dhe vendet e rajonit në bashkëpunim me OST-të përmes rrjetit të transmetimit të KOSTT dhe linjave interkonektive. Në këtë drejtim, përgjegjësitë e KOSTT-it përcaktohen nga Ligji për Komunikime Elektronike si dhe Autorizimi/Licenca e lëshuar nga ARKEP-i;
- dhënia e shërbimeve të konsulencës;
- ofrimi i shërbimeve profesionale për palët e treta (kyçja e Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë në rrjetin e transmetimit, si dhe ndërtimet e objekteve afër rrjetit të transmetimit).

Rrjeti i Transmisionit nën Zonën e Kontrollit të KOSTT, luan një rol të rëndësishme në tregun rajonal të energjisë elektrike dhe ndërlidhet me katër sisteme të tjera: atë të Shqipërisë, Maqedonisë, Serbisë dhe Malit të Zi.

Plani i Biznesit për periudhën 2024 është punuar me qëllim të fokusimit në arritjen e objektivave strategjike, përmbushjes së misionit dhe vizionit të KOSTT, gjithnjë duke u mbështetur në vlerat themelore të KOSTT, të cilat janë ndërtuar për vite me radhë.

Ky Plan i Biznesit është në harmoni me periudhën e tretë tarifore, ku përcaktohen të Hyrat Maksimale të Lejuara për KOSTT-in për këtë periudhë, prandaj do të konsiderohet si vegël për të siguruar arritjen e niveleve të parapërcaktuara të performancës brenda kornizës së të Hyrave Maksimale të Lejuara nga ZRrE.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 11 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

2 MISIONI, VIZIONI DHE VLERAT THEMELORE TË KOSTT

Misioni

Misioni i KOSTT-it është:

- Operimi i sigurt dhe i besueshëm i Sistemit Të transmetimit, duke garantuar sigurinë e furnizimit, si dhe operimin efikas të tregut të energjisë elektrike në bazën e transparencës dhe jo diskriminimit, në mbështetje të zhvillimit ekonomik dhe shoqëror të Republikës së Kosovës.

Vizioni

- “Të jetë kompani kredibile, që garanton transmetimin e sigurt dhe të besueshëm të energjisë elektrike, e përgjegjshme në kuptimin social dhe mjedisor, e integruar në rrjetet dhe institucionet evropiane të transmetimit të energjisë elektrike”.

Moto

Energjia jonë, zëri i së ardhmes

Vlerat themelore

Siguria dhe Besueshmëria: transmetim të sigurt dhe të besueshëm të energjisë elektrike për të gjitha palët e kyçura në Sistemin e transmetimit të Kosovës, në përmbushje të objektivës për sigurinë e furnizimit cilësor dhe zhvillim të qëndrueshëm.

Përgjegjësia: Në përmbushjen e obligimeve si kompani publike KOSTT përdor resurset në mënyrë sa më optimale dhe është e përkushtuar në mirëmbajtjen, zhvillimin dhe avancimin e vazhdueshëm të Sistemit të transmetimit duke krijuar vlerë për aksionarin. KOSTT është e përkushtuar dhe e përgjegjshme ndaj palëve, punonjësve, komunitetit, mjedisit dhe shoqërisë në përgjithësi.

Bashkëpunimi: KOSTT-i vazhdimisht favorizon dhe kultivon bashkëpunimin dhe punën ekipore, që shpie në kryerjen e detyrave drejt arritjeve të përbashkëta, për të përmbushur misionin e saj dhe zhvillimin afatgjatë të kompanisë.

Transparenca: KOSTT qeveriset mbi bazën e transparencës dhe llogaridhënies. KOSTT ofron qasje jo-diskriminuese për të gjitha palët e kyçura në Rrjetin e transmetimit, zbaton me transparencë procedurat si dhe ofron informacione të hapura për të gjitha palët e tregut të energjisë elektrike, palët e interesit dhe opinionit në përgjithësi.

Dija: Përmes përvetësimit të vazhdueshëm të njohurive, dhe përvojës shumëvjeçare, KOSTT ndërton profesionalizmin e tij, përmirëson performancën dhe mbetet e përkushtuar në gjetjen e zgjidhjeve më të mira për ngritjen e vazhdueshme të cilësisë.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 12 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Moto e KOSTT

Energjia jonë, zëri i së ardhmes!

2.1 Objektivat strategjike

Objektivat strategjike të KOSTT janë në harmoni me objektivat themelore shtetërore për zhvillimin e sektorit të energjisë, të përcaktuara me Strategjinë e Energjisë 2022-2031

Objektivat para së gjithash kanë të bëjnë me sigurimin se KOSTT-i është një organizatë efektive, e aftë për të përballuar sfidat me të cilat do të përballlet në të ardhmen.

Objektivat e KOSTT-it janë:

1. Planifikimi, zhvillimi dhe ndërtimi efektiv i sistemit të transmetimit të energjisë elektrike;
2. Mirëmbajtja dhe operimi i sigurt dhe i besueshëm i sistemit të transmetimit;
3. Zhvillimi i tregut konkurrues të energjisë elektrike;
4. Sigurimi i stabilitetit dhe qëndrueshmërisë financiare të kompanisë;
5. Anëtarësimi në ENTSO-E dhe mekanizmat tjerë ndërkombëtarë;
6. Avancimi i qeverisjes së mire korporative dhe partneritetit me palët e interesit;
7. Të jetë punëdhënës atraktiv, që investon në zhvillimin profesional të punonjësve, avansimi i barazisë gjinore, gjithë përfshirja, dhe diversiteti;
8. Të jetë kompani e përgjegjshme ndaj komunitetit, në aspektin social dhe mjedisor me fokus të përkrahjes në procesin e dekarbonizimit;
9. Të zhvillojë dhe mirëmbajë një ambient të sigurt pune dhe të shëndetshëm;
10. Menaxhimi kualitativ dhe avancimi i ndërmarrjes sipas Standardeve Ndërkombëtare;
11. Zhvillimi i infrastrukturës digjitale, inovacionit dhe sigurisë kibernetike;
12. Akomodimi i kyçjeve të reja në rrjetin e transmetimit dhe
13. Sigurimi dhe menagjimi i sistemit përmes teknologjive të reja fleksib

2.2 Menaxhimi i Rreziqeve dhe Pajtueshmërisë

Arritja e objektivave strategjike padyshim që përmban në vetvete rreziqe drejt arritjes së tyre. Menaxhimi i Rreziqeve si dhe sigurimi i Pajtueshmërisë luajnë një rol të rëndësishëm drejt arritjes së objektivave strategjike të ndërmarrjes. Gjatë realizimit të planit të biznesit për vitin 2024, menaxhimi i rreziqeve do të jetë pjesë genësore. Kjo do të bëhet përmes inicimit të krijimit të një kornize të brendshme të menaxhimit të riskut dhe një sistemi të menaxhimit të rrezikut. Për të bërë këtë, KOSTT ka angazhuar një ekspert të rrezikut i cili do të zhvillojë një sistem të menaxhimit të rreziqeve, përfshirë parimet e menaxhimit të rreziqeve, listën apo regjistrin e rreziqeve, hartën/matricën e rreziqeve dhe veprimet për menaxhimin e tyre.

Menaxhimi i rreziqeve do të kontribuojë në arritjen e objektivave strategjike të kompanisë duke ofruar një qasje të strukturuar dhe proaktive në identifikimin, dhe adresimin e rreziqeve që mund të cenojnë progresin. Do të

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 13 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

mundësoj ndërmarrjes të bëj vendime të informuara, të mbrojë resurset, të rrisë fleksibilitetin, dhe të sigurojë besimin e aksionarit dhe hisedarëve të ndërmarrjes.

Gjatë vitit 2024, KOSTT planifikon që menaxhimi i rrezikut të formalizohet si funksion i përhershëm në ndërmarrje duke kontribuar në nivel të përgjithshëm të ngritjes së vetëdijes dhe praktikave për menaxhimin e rreziqeve. Ne do të bashkëpunojmë ngushtë edhe me partneret tanë ndërkombëtar duke shfrytëzuar memorandumin e mirëkuptimit të nënshkruar gjatë vitit 2023 me Eles ltd. për të shkëmbyer përvojën e tyre në vendosjen e një sistemi të menaxhimit të rrezikut në ndërmarrje. Kjo do të bëhet përmes vizitave dhe shkëmbimit të dokumentacionit të nevojshëm për të vënë në funksion menaxhimin e integruar të rreziqeve.

Gjithashtu, rol kyç në sigurimin e operimit të pavarur të rrjetit të transmetimit dhe në përputhje me obligimet që ka KOSTT si OST e certifikuar është konsistenca në sigurimin e pajtueshmërisë me kornizën ligjore përkatëse Evropiane dhe atë vendore. Andaj, KOSTT do të sigurohet që përmes mekanizmave të nevojshëm të aplikoj masat e nevojshme për të monitoruar pajtueshmërinë e vazhdueshme të Operatorit të sistemit të transmetimit me programin e pajtueshmërisë.

2.3 Organizimi

Bordi i Drejtoreve të KOSTT-it në mbledhjen nr.103/18 të datës 25 prill 2018 ka aprovuar Riorganizimin e brendshëm të KOSTT, përkatësisht makro skemën organizative. .

Sipas kësaj strukture, menaxhmenti më i lartë i KOSTT-it përbëhet nga pozitat vijuese: Kryeshefi Ekzekutiv (KE), Zëvendës Kryeshefi Ekzekutiv; Sekretari i Kompanisë; Zyrtari Kryesor Financiar dhe i Thesarit, Zyrtar i Auditimit të Brendshëm dhe drejtorët e departamenteve vijuese:

- Operatori i Sistemit;
- Operatori i Transmetimit;
- Operatori i Tregut;
- Zhvillimi i Rrjetit dhe Projekteve;
- Çështjet Rregullative dhe Tarifa;
- Financat dhe Thesari;
- Burimet Njerëzore;
- Shërbimet Përkrahëse ;
- Prokurimi;
- Zyra e Kryeshefit Ekzekutiv, që mbulon Zyrën për Zhvillimin dhe Planifikimin Afatgjatë, Zyrën për Komunikim dhe Marrëdhënie me Publikun, Zyrën ligjore, Menaxheri për Cilësi dhe Politika, dhe shërbimet këshilluese.

Ekzistojnë një sërë çështjesh që do të kenë ndikim në organizimin e KOSTT-it, si:

- Zhvillimi i sistemit të Transmetimit nga këndvështrimi i kapaciteteve të rrjetit dhe kontrollimit të tij;
- Nevoja për të arritur nivel më të lartë efikasiteti brenda kompanisë;

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 14 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Nevoja për zhvillim të stafit dhe për zhvillim të infrastrukturës si rrjedhojë e integritimeve në institucionet ndërkombëtare Evropiane dhe rajonale, si dhe ndryshimeve dhe zhvillimeve në tregun e energjisë elektrike.
- Hyrja e KOSTT-it në tregun e telekomunikimeve të Kosovës dhe në tregun e telekomunikimeve dhe integrimin në tregun e transmetimit të të dhënave për komunikimet elektronike me vendet e rajonit. Banka Botërore është duke mbështet aktivitetet në kuadër të nismës Balkans Digital Highway(BDH). Gjatë vitit 2023, dhe vitet në vijim, janë planifikuar aktivitete dhe zhvillime për të mbështet fillimin e një projekti për ndarjen/bashkë shfrytëzimin e infrastrukturës ndërkufitare të telekomunikacionit respektivisht të fibrave optik, me ofrim të rrjeteve dhe/osë shërbimeve publike të komunikimeve elektronike.
- Integrimi i baterisë akumuluese 45MW 90 MWh – projekt i MCC.

Në vazhdim, është dhënë Organogrami – Makro Struktura organizative e KOSTT-it:

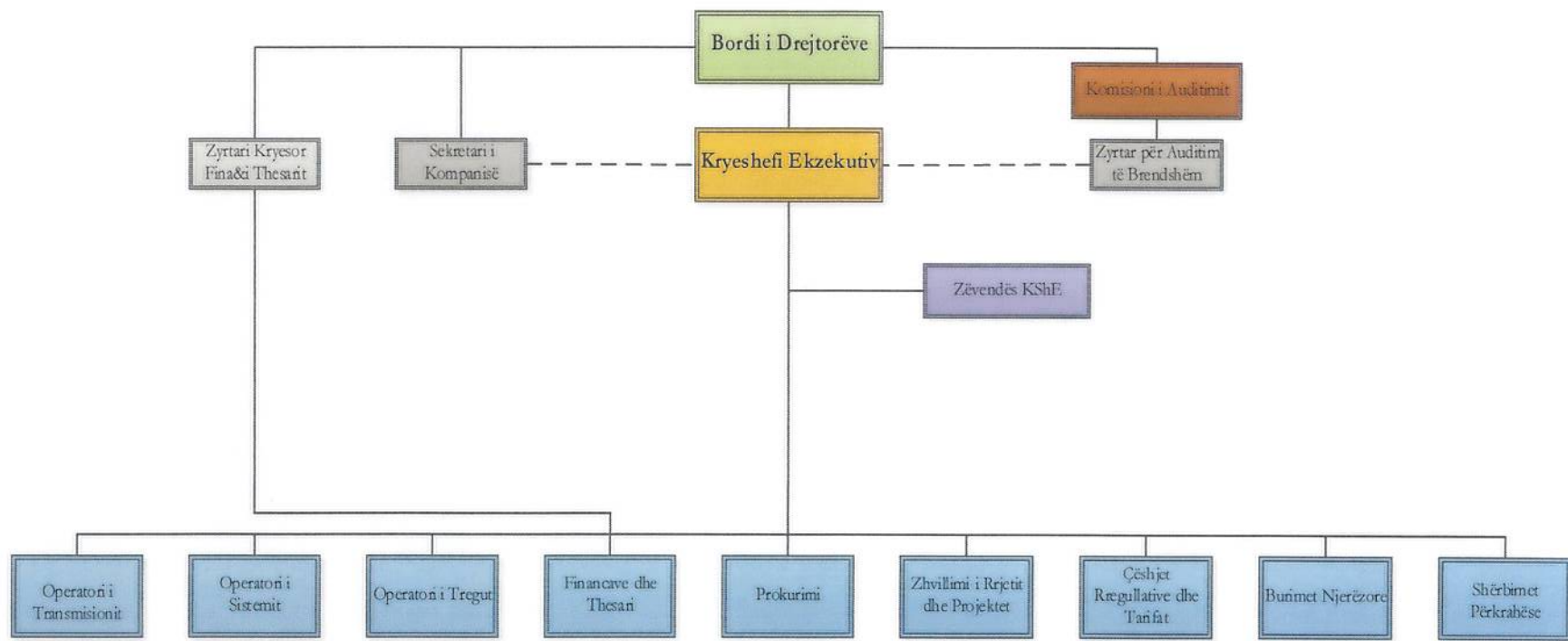

Figura 1. Makro Struktura organizative e KOSTT-i

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 16 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

2.4 Ristrukturimi i strukturës organizative

Duke pasur parasysh ndryshimet e vazhdueshme në zhvillim të biznesit, ndërmarrjet duhet të jenë proaktive në përshtatjen me dinamikat që ndodhin në sektorin e tyre. Zhvillimet vendore, rajonale dhe evropiane në sektorin e energjisë, përafrimi i strukturës organizative me Operatorët e Sistemeve Transmetuese/Operatorët e Tregut evropian, nevoja për të qenë fleksibil, inovativ dhe konkurruese, i bën korporatat shpesh e shohin të nevojshme të nisin një proces ristrukturimi të përgjithshëm me qëllim të përshtatjes dhe gatishmërisë për të qenë në hap me zhvillimet e tregut dhe ndryshimet legjislative apo rregullative.

Ky seksion synon të justifikojë nevojën për një ristrukturim të tillë duke theksuar përfitimet e tij të, duke përfshirë përmirësimin e efikasitetit operacional, shërbimin sa më të mirë të konsumatorëve fundor – qytetarëve - dhe rritjen e qëndrueshme afatgjatë. Ristrukturimi i përgjithshëm i ndërmarrjeve është proces normal të cilin ndërmarrjet publike e zbatojnë në baza periodike. Ky proces është edhe në linjë me orientimin strategjik dhe udhëzimeet e bordit të drejtorëve për të iniciuar një proces profesional të ristrukturimit.

Disa nga përfitimet kryesore të ristrukturimit janë

1. **Efikasiteti Operacional** - Ristrukturimi i ndërmarrjes lehtëson riorganizimin e strukturave organizative, duke eliminuar tepricat, duke optimizuar proceset dhe duke përmirësuar efikasitetin e përgjithshëm. Duke përmirësuar operacionet, ndërmarrja mund të eliminojnë sfidat, të përmirësojnë kanalet e komunikimit dhe të fuqizojnë punonjësit për të marrë vendime të informuara. Përshtatja e niveleve menaxheriale dhe burokracisë mundëson kohë më të shpejta të reagimit, vendim marrjes, koordinim më efektiv dhe shpërndarje më të mirë të burimeve, duke çuar në rrjedha të efektshme të punës dhe rritje të efikasitetit operacional.
2. **Optimizimi i Kostove** – Një proces ristrukturimi strategjik do t'i mundësojë ndërmarrjes të identifikojnë fushat e shpenzimeve të panevojshme dhe të zbatojnë masa për kursimin e kostos. Duke eliminuar funksionet e dyfishta, duke konsoliduar departamentet dhe duke optimizuar shpërndarjen e burimeve, ndërmarrja mund të reduktojë kostot e përgjithshme, të thjeshtojnë proceset e brendshme, të rris efikasitetin dhe përmirësojë procesin e vendim-marrjes. Kursimet e kostos që rezultojnë mund të riinvestohen në projekte inovative, zhvillimin e talenteve dhe zgjerimin e tregut, duke rritur përfundimisht përfitimin dhe vlerën e aksionerëve.
3. **Përshtatja me Zhvillimet e Tregut dhe Kornizën Legjislative/Rregullative** – Industritë janë vazhdimisht në zhvillim, të ndikuar nga përparimet teknologjike, ndryshimi i kuadrit ligjor, rregulliv dhe ndryshimet në mënyrën e të bërit biznes. Sektori i energjisë ka pësuar ndryshime domethënëse dhe pritjet të përjetoj ndryshime edhe më të tutjeshme në vitet në vijim. Përafrimi me tregun evropian, aprovimi i strategjisë së energjisë 2023-2031 nga Qeveria e Kosovës, bashkimi i tregjeve regjionale dhe integrimi në një treg të vetëm evropian, krijimi i bursës shqiptare të energjisë dhe cedimi i drejtave të organizimit të tregut një ditë para dhe ndërditor, dhe ligji i ri për burime të ripërtrishme, kërkojnë përshtatje të ndërmarrjes për të akomoduar kërkesat gjithnjë në rritje të sektorit të energjisë. Përveç kësaj, rritja e pritjeve nga aksionari, zhvillimet teknologjike dhe digjitale në sektorin e energjisë, aprovimi i planit investiv 5 vjeçar dhe planit zhvillimor dhjetë vjeçar nga Rregullatori i Energjisë, kërkojnë kuadër njerëzore mirë të përgatirë dhe një strukturë të duhur për të adresuar kërkesat gjithnjë më sfiduese.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 17 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Një proces i ristrukturimit të ndërmarrjes i udhëhequr nga kompani të specializuara dhe lidere me përvojë ndërkombëtare dhe kombëtare në sektor të energjisë dhe ristrukturive korporative, i pajis organizatat me shkathtësinë e nevojshme për t'u përshtatur me ndryshimet e tregut me shpejtësi. Duke optimizuar burimet, duke investuar në teknologji të reja dhe duke nxitur një kulturë inovacioni, ndërmarrjet publike mund të përfitojnë nga mundësitë në zhvillim, të diversifikojnë rrjedhat e të ardhurave dhe të qëndrojnë përpara. Ristrukturimi ofron kornizën për të ushqyer një kulturë të përmirësimit të vazhdueshëm, duke i lejuar kompanitë të identifikojnë dhe kapin tendencat e tregut që mund të nxisin një rritje të qëndrueshme afatgjatë dhe duke krijuar vlerë të shtuar për aksionarin dhe konsumatorin fundor.

4. Angazhimi dhe Ruajtja e Talentëve – Sektorët që kërkojnë numër të konsiderueshëm të stafit profesional inxhinierik, e në veçanti sektorët e energjisë jo vetëm në Kosovë por edhe në vendet në rajon dhe Evropë viteve të fundit po përballen me sfida unike të mungesës së kuadrove me shkathtësitë e nevojshme njerëzore. Nisma e ristrukturimit i ofron ndërmarrjes një mundësi për të optimizuar talenteve, duke siguruar që njerëzit e duhur të jenë në rolet e duhura. Duke përafuar strukturat organizative me objektivat strategjike, kompanitë mund të krijojnë rrugëtim të qartë të zhvillimit në karrierë, të nxisin një kulturë fuqizimi dhe të ofrojnë mundësi zhvillimi profesional. Kjo qasje rrit angazhimin e punonjësve, tërheq talentin kryesor dhe redukton largimin e stafit deficitar – inxhinierëve. Punonjësit e angazhuar dhe të motivuar kanë më shumë gjasa të nxisin inovacionin, të kontribuojnë në suksesin organizativ dhe të krijojnë një mjedis punë pozitiv.

Prandaj, marrë për bazë përfitimet e shumëta të ristrukturimit siç janë optimizimi i kostove, rritja e efikasitetit organizativ, përshtatja me zhvillimet e tregut dhe legjislativë/rregullativë, dhe nevoja për ruajtje të talentit, janë vetëm disa nga përfitimet e një procesi të mirëfillt të ristrukturimit. Së këndejmi, procesi i ristrukturimit të strukturës organizative, strategjisë korporatave i cili ka filluar në vitin 2023 do të përmbyllet në një periudhë sa më optimale, potencialisht gjatë vitit 2024.

Ky proces do të udhëqihet nga parimet e transparencës, eksperimentit, gjithë-përfshirjes dhe do të fokusohet në një proces i bazuar në optimizim të funksioneve dhe shërbimit sa më të mirë të vizionit, misionit dhe përmbushjes së mandatit ligjor që ka ndërmarrja, pra operimi i sigurt dhe i besueshëm i sistemit të transmetimit, sigurisë së furnizimit, operim efikas të tregut të energjisë elektrike duke u bazuar në parimet e transparencës, jo diskriminimit, dhe në mbështetje të zhvillimit ekonomik shoqëror të Republikës së Kosovës.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 18 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Spektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

3 SWOT (PËRPARËSITË, DOBËSITË, MUNDËSITË DHE KËRCËNIMET) ANALIZA

Për të bërë vlerësimin e mundësive dhe kërcënimeve me të cilat do të ballafaqohet KOSTT-i, është kryer një analizë SWOT¹.

Rezultatet e kësaj analize janë përmbledhur në vijim;

- Sfidat

Sfidat për KOSTT, të cilat dalin nga Strategjia e Energjisë së Republikës së Kosovës janë adresuar për arritjen e objektivit të integritimit në tregun rajonal të energjisë, e që lidhen me:

- Operimi i suksesshëm i KOSTT-it si zonë rregulluese e pavarur në kuadër të Bllokut Rregullues Kosovë – Shqipëri (KS-AL) në kontest të balancimit të sistemit;
- Sigurimi i rezervave balancuese për sistemin, veçanërisht në kontest të integritimit të BRE-ve,
- Mos mbulimi i kostove të furnizimit për pjesën veriore;
- Anëtarësimi në ENTSO-E në kontest të përmbushjes së obligimeve kontraktuale;
- Integritimin në tregun rajonal dhe pan Evropian të energjisë ;
- Harmonizimi i bazës ligjore me direktivat e BE-së;

Rezultatet e kësaj analize janë përmbledhur në vijim;

- Përparësitë

KOSTT konsideron si përparësi:

- Rrjet i zhvilluar transmetues në pajtueshmëri me kodet teknike në fuqi,
- Kapacitetet e transmetimit interkonektiv të mjaftueshme që mundësojnë tregti ndërkufitare;
- Operimi i KOSTT-it si zone rregulluese e pavarur në kuadër të bllokut rregullues Kosovë Shqipëri,
- Kapacitetet njerëzore dhe teknike të nivelit të avancuar për të dhënë shërbime profesionale, dhe për zbatimin e kornizës ligjore dhe rregullative;
- Kredibiliteti i arritur në raport me palët e interesit dhe institucionet financiare ndërkombëtare;
- Është nyje e rëndësishme e sistemit të transmetimit rajonal;
- Cilësia e menaxhimit në harmoni me ISO.

¹ *Strengths- Përparësitë, Weakness- Dobësitë, Oportunities- Mundësitë, Threats-Kërcënimet*

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 19 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Dobësitë

Në anën tjetër, KOSTT ka edhe dobësi:

- Moshë e mesatare e shtyrë e punonjësve ;
- Mos qasje në rrjetin e transmetimit në pjesën veriore të Kosovës;
- Integrimi i pjesshëm në mekanizmat dhe asociacionet rajonale;
- Mungesa e burimeve fleksibile në SEE të Kosovës për sigurimin e rezervave balancuese;
- Mungesa e aftësisë profesionale për mirëmbajtjen për asetet e teknologjive të reja (Linjat dyfishe, kabllot e tensionit të lartë, sistemet konvertorike etj.)

- Mundësitë

Mundësitë e KOSTT-t janë:

- Tregu i përbashkët Kosovë – Shqipëri funksionalizimi i bursës ALPEX;
- Integrimi në tregun rajonal dhe Pañ Evropian të energjisë elektrike;
- Ofrimi i kapaciteteve për shërbimet telekomunikuese dhe shërbimeve tjera;
- Zhvillimi i kapaciteteve interkonektive në përputhje me strategjinë e energjisë 2022-2031;
- Sektori i energjisë i organizuar në përputhje me Direktivat dhe Rregulloret e BE-së;
- Digjitalizimi, automatizimi, rrjetet e mençura (Smart grid) dhe teknologjitë e avancuara;

Kërcënimet

Nga ana tjetër, KOSTT-i ballafaqohet me një numër të kërcënimeve, siç janë:

- Obstruksionet e EMS dhe TSO-ve të tjera ndaj KOSTT-it në procesin e integritimeve rajonale dhe mekanizmat tjerë relevant ndërkombëtarë;
- Zhvillimet globale si ndryshimet klimatike, pandemitë, konfliktet dhe krimet kibernetike
- Dëmet e shkaktuara nga palët e treta në asetet e transmetimit, mungesa e sigurimit të aseteve të KOSTT-it;
- Ekspozimi ndaj rreziqeve të cilat rrjedhin nga kontestet gjyqësore;
- Vështirësitë e mundshme financiare nëse vazhdon të mos ketë furnizues për pjesën veriore të Kosovës;
- Procedurat e tej zgjatura të sigurimit të lejeve ndërtimore për ndërtimin e infrastrukturës së transmetimit;
- Risku rregullator në miratimin e tarifave që nuk reflektojnë koston reale;
- Mosfunksionimi i tregut të hapur dhe konkurrent të energjisë elektrike në rajon;
- Menaxhimi i Fondit të BRË-ve dhe llogarisë balancuese për shkak të riskut të mos pagesave nga palët;
- Mos implementimi i udhërrëfyesit aksional të nënshkruar nga Qeveria e Kosovës dhe e ajo e Serbisë ;

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 20 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Vazhdimi i pamundësimit të alokimit të kapaciteteve transmetuese KOSTT-EMS për shkak të refuzimit të EMS;
- Mundësia e kufizuar e rekrutimit të stafit profesional si pasojë e mungesës së ekspertëve;

Faktorët e lartshënuar tregojnë se ekziston një bazë për një të ardhme të suksesshme për KOSTT-in, duke pasur parasysh përkrahjen e palëve të interesit që KOSTT te menaxhoj me sukses përballjet me sfidat dhe pengesat.

4 RRETHINA AFARISTE

Plani i Biznesit për periudhën 2023-2027 përmban këto aspekte themelore që ndërlidhen me rrethinën afariste, brenda së cilës operon KOSTT-i:

- Zhvillimi i sektorit të energjisë elektrike;
- Kornizat ligjore dhe rregullative;
- Çështjet sociale dhe mjedisore;

4.1 Zhvillimi i sektorit të energjisë elektrike

4.1.1 Historiku pas vitit 2000

Gjendja në sektorin elektroenergjetik në Kosovë ishte e rëndë pas luftës, si në prodhim, transmetim, po ashtu edhe në shpërndarje. Në këtë kohë filluan investimet emergjente të përgjithshme në sektorin elektroenergjetik, të përkrahura nga Buxheti i Kosovës dhe donatorët ndërkombëtarë. Për shkak të nevojave shumë të mëdha në tërë sektorin elektroenergjetik në fillim, rrjeti i transmetimit nuk u zhvillua konform rritjes së shpejt të konsumit në të kaluarën dhe që pasoi pas vitit 2000.

Që nga themelimi i KOSTT-it, në rrjetin e transmetimit janë kryer investime kapitale, kryesisht në zhvillimin dhe përforcimin e kapaciteteve të rrjetit të transmetimit, rivitalizim si dhe avancim të sistemeve mbështetëse. Bazuar në të gjithë indikatorët e matshëm të performancës të regjistruara në dekadën e fundit, si investimet e vazhdueshme me infrastrukturë të re të rrjetit të transmetimit, modernizimi i sistemeve mbështetëse të Sistemit, rivitalizimi i nënstacioneve dhe linjave, kanë ndikuar në ngritje të vazhdueshme të sigurisë, besueshmërisë dhe performancës së operimit të sistemit të transmetimit. E gjithë kjo ka ndihmuar në stabilitetin e sektorit të energjisë elektrike në Republikën e Kosovës.

Kërkesat për ngritje të sigurisë së furnizimit dhe zhvillim të kapaciteteve të transmetimit me qëllim të përkrahjes së ngarkesës në rritje, integrimin e gjenerimit nga burimet konvencionale dhe të ripërtëritshme, paraqesin faktorin kryesor për KOSTT që të vazhdoj me investimet në rrjet për vitet në vijim.

Në katër vendet që kufizohen me Kosovën (Shqipëria, Mali i Zi, Maqedonia e Veriut dhe Serbia), kapaciteti total netto i transferimit të importit (NTC) është 1,316 MW; totali i eksportit NTC është 1,175 MW. Duke i krahasuar këto shifra me totalin e kapaciteteve gjeneruese të instaluar neto, raporti i interkoneksionit është mbi 78%.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 21 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Kërkesa e BE-së për këtë indikator është 10% për vitin 2020 dhe 15% deri në vitin 2030, që do të thotë se Kosova tashmë ka përmbushur objektivat e vitit 2030. Megjithatë, thellimi i bashkëpunimit me fqinjët, veçanërisht me Shqipërinë, është qenësor për të siguruar funksionimin efikas dhe të bazuar në treg të këtyre interkoneksioneve².

Operimi i KOSTT-it si zonë rregulluese në kuadër të bllokut rregullues AK (Shqipëri-Kosovë) nga 14 dhjetori 2020, si dhe themelimi i bursës Shqiptare ALPEX, në të cilën aksionar është edhe KOSTT.

4.2 Zhvillimet në KOSTT

4.2.1 Zhvillimet kryesore nga aspekti i operimit të sistemit dhe transmetimit

Zhvillimet kryesore që do të ndikojnë në KOSTT nga aspekti i operimit të sistemit të transmetimit gjatë periudhës 2024, do të jenë:

- Operimi i KOSTT si Zonë Rregulluese/Blok Rregullues më vete në përputhje me rregullat e ENTSO-E;
- Implementimi i Marrëveshjes për Rregullim Sekondar me OST dhe ndonjë tjetër POSH;
- Implementimi i marrëveshjeve ndër- OST me OST-të fqinje;
- Implementimi i Tregut Balancues sipas legjislacionit në fuqi;
- Operimi i tregut të liberalizuar në përputhje me ligjin e ri të energjisë elektrike;
- Pjesëmarrja e KOSTT-it në marrjen e shërbimeve s'paku nga një Qendër Koordinative Rajonale për Siguri (Regional Security Coordination);
- Investimi në platforma softuerike, që mundësojnë pjesëmarrje në operimin paralel interkonektiv në nivel pan evropian si SMTA (short & medium term generation adequacy), CGM\OPDE (operational planning data environment), RSC (regional security coordination, EAS (energy awareness system), OPC (outage planning coordination), SCC (Security critical coordination), dhe rifreskimi i atyre ekzistuese.
- Trajnimi dhe edukimi i stafit për përdorimin dhe shfrytëzimin e platformave softuerike për analiza të SCADA/EMS, Sistemit për Menaxhimin e Energjisë së Tregut, Kontrollit Frekuencë Fuqi-LFC, DACF- (Day Ahead Congestion Forecast - analiza e sigurisë së operimit një ditë para), IDCF (Intraday Congestion Forecast), paketi softuerik për mbikëqyrje dhe kontroll në kohën reale, pajisjeve të TL të tipit T 5000, E-TERRA Habitat,
- Avancimi i qendrës për leximin dhe menaxhimin e sistemeve matëse (AMR) për lehtësimin e kryerjes së aktiviteteve të të gjitha palëve pjesëmarrëse në tregun e energjisë, për të siguruar operim më eficient të sistemit të energjisë elektrike;

² *Strategjia e Energjisë 2022-2031 (fq. 16)*

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 22 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Pjesëmarrja në procesin ENTSO-E të modelit vjetor ‘Y-1’
- Zëvendësimi i infrastrukturës ekzistuese të sistemit SCADA/EMS konsiston në:
  - Ngritjen e nivelit të realizimit të kontrollit në objektet e rrjetit të transmetimit nga Qendra Nacionale Dispečerike Kryesore dhe Emergjente;
  - Përfshirja e të gjitha objekteve elektroenergjetike në kuadër të infrastrukturës së SCADA\EMS konform PZHT;
  - Përfshirja e të gjitha ndryshimeve të realizuara në Nënstacione në SCS pas riparimeve dhe adaptimeve përkatëse;
  - Përmbyllja e krijimit të kushteve teknike për monitorim të ndërsjellë me OST-të fqinje në kohën reale konform “Inter TSO Marrëveshjeve” me TSO-të e shteteve fqinje;
  - Ndërlidhje e KOSTT në Electronic Highway (EH) të ENTSO-E si OST me drejta të plota me qëllim të shkëmbimit të të dhënave me ENSTO-E;
  - Përgatitja e infrastrukturës teknike për qasje në platformën e EAS (Energy Awareness System) në kuadër të ENTSO-E.

Investimet në zhvillimin e infrastrukturës që mundësojnë proceset e mësipërme, janë:

- Qasja në “electronic highway –EH”
- Dërgimi i të dhënave në kohë reale në Qendrën Koordinative të Evropës Kontinentale-Swissgrid;
- Dërgimi i të dhënave dhe monitorimi i një pjese të sistemit të transmetimit për çështje të sigurisë së operimit të sistemit në KOSTT dhe të sistemeve tjera: OST, MEPSO, CGES dhe EMS sipas kërkesave të ENTSO-E;
- Shkëmbimi i të dhënave në fazën planifikuese me OST tjera përmes platformës softuerike SMTA, CGM\OPDE,OPC;
- Shkëmbimi i të dhënave në kohë reale me TSO Evropiane përmes platformës softuerike EAS;
- Shkëmbimi i të dhënave me Zonat Rregulluese fqinje dhe Qendrën Koordinative;
- Shkëmbimi i të dhënave me Qendrën Koordinative Rajonale për Siguri (Regional Security Coordination);
- Alokimi i kapaciteteve në baza vjetore, mujore, ditore me OST-të fqinje;
- Operacionalizimi dhe Shkëmbimi i të dhënave me ALPEX;
- Shkëmbimi i produkteve balancuese ndërkufitare;
- Zëvendësimi i sistemit ekzistues SCADA/EMS, për t’i plotësuar kërkesat e theksuara si më lartë.

Edhe në të ardhmen, në KOSTT do të vazhdojë ndërmarrja e masave dhe aktiviteteve të domosdoshme, në mënyrë që të sigurohet furnizim stabil dhe i sigurt me energji elektrike.

KOSTT ka arritur që të ketë një siguri shumë më të lartë të operimit dhe mund të thuhet se performanca e arritur është mjaft e kënaqshme. Këtë e dëshmon edhe numri më i vogël i rënieve dhe intervenimeve, të cilat nga viti në vit kanë qenë në rënie dhe tani është arritur që të minimizohet numri i tyre.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 23 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Njëkohësisht, që të sigurohet operim sa më efikas i sistemit, është duke u vazhduar me investimet në rehabilitimin e nënstacioneve sipas prioritetëve të caktuara në bazë të gjendjes funksionale të tyre.

Megjithatë qëllimi kryesor i mirëmbajtjes është që të sigurojë një shkallë të lartë të besueshmërisë së operimit të sistemit elektroenergjetik, përmes aktiviteteve të duhura në këtë drejtim, është arritur të krijohet një stabilitet i qëndrueshëm në funksionimin normal të sistemit. Duke iu falënderuar kësaj, si dhe investimeve të shumta, KOSTT tanimë gjendet në fazën e mirëmbajtjes preventive.

Planin e mirëmbajtjes për periudhën 2023-2027, KOSTT e ka përpiluar bazuar në Rregulloren e Mirëmbajtjes, i cili parasheh të gjithë hapat e nevojshëm që duhet ndërhyrë në rrjetin e transmetimit, bazuar në praktikat më të mira profesionale si dhe sipas udhëzimeve të prodhuesve të pajisjeve elektroenergjetike, në mënyrë që të jenë funksionale dhe të garantojnë performancë të mjaftueshme për operim.

Prioritet i KOSTT-it mbetet që të avancojë sistemin e mirëmbajtjes sipas standardeve më të larta, të cilat aplikohen në sistemet e avancuara, duke u bazuar në Rregulloren dhe gjendjen e pajisjeve, në mënyrë që të kursehet koha dhe kostoja e mirëmbajtjes.

Përkundër këtij trendi të rehabilitimit në rrjetin e transmetimit, mbetet që të përmirësohet gjendja e gatishmërisë teknike të pjesës së rrjetit të transmetimit në pjesën veriore të Kosovës. Kjo duhet të bëhet fillimisht duke siguruar qasjen fizike të KOSTT-it në tërësi asetet e veta atje, si kusht i domosdoshëm për realizimin e investimeve të nevojshme si dhe mirëmbajtjes adekuate.

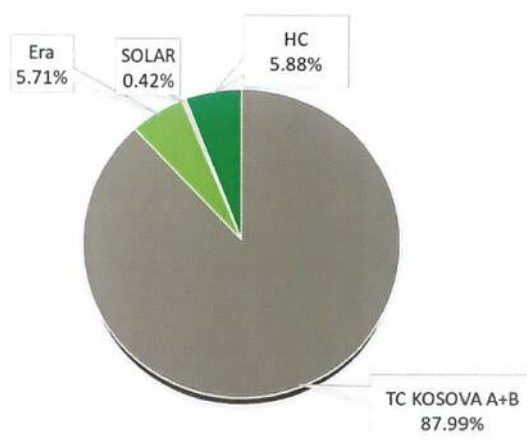
Faza e investimeve atje do të përfshinte edhe realizimin e monitorimit dhe kontrollit të NS Vallaq dhe HC Ujman në kuadër të infrastrukturës së SCADA sistemit qendror të KOSTT.

4.2.2 Kapacitetet Gjeneruese

Ënërgjia elektrike e prodhuar në Kosovë dominohet nga dy termocentrale relativisht të mëdha: TC Kosova A dhe TC Kosova B të cilat marrin pjesë me 88% në prodhimin total të energjisë elektrike në Kosovë sipas prodhimit të realizuar në vitin 2022, derisa disa kapacitete të reja të ripërtëritshme janë vënë në funksion në vitet e fundit, veçanërisht gjeneratorë të erës dhe hidrocentrale të vogla. Shumica e konsumit të energjisë elektrike është përmbushur nga prodhimi i energjisë me bazë linjiti. Pas fillimit të operimit të PE Selaci 105 MW pjesëmarrja e BRE-ve në gjenerimin total është rritur dukshëm. Prodhimi nga dy parqet me erë Kitka dhe Selac ka arritur nivelin e prodhimit nga hidrocentralet. Në figurën më poshtë është paraqitur pjesëmarrja në % e prodhimit sipas teknologjive gjatë vitit paraprak 2022.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 24 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Pjesëmarrja aktuale e prodhimit 2022

Figura 1. Pjesëmarrja e prodhimit të energjisë sipas teknologjive në vitin 2022

Parashikimi i gjenerimit të energjisë elektrike mbetet sfida kryesore në procesin e planifikimit të rrjetit transmetues, për shkak të pasigurisë së lartë të realizimit të tyre. Bazë e informacionit për parashikimin e gjenerimit në dhjetë vitet e ardhshme është marrë Strategjia e Energjisë 2022-2031, e cila do të jetë në harmoni me Planin Kombëtarë për Klimë dhe Energji, i cili aktualisht është duke u punuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës. Këto dy dokumente do të përcaktojnë objektivat e Kosovës për 5 dimensionet kryesore të parapërcaktuara nga Komuniteti Evropian:

- Siguria e Furnizimit
- Integrimi i Tregut
- Eficienca e Energjisë
- Dekarbonizimi i sektorëve të energjisë
- Hulimtimi, inovacioni dhe konkurrenca

Dimensioni i sigurisë së furnizimit përcakton objektivat afatmesëm dhe afatgjatë dhe standardet në lidhje me sigurinë e furnizimit, duke përfshirë zhvillimin e diversifikimit të burimeve të energjisë, infrastrukturës, akumulimit të energjisë, reagimit të kërkesës, gatishmërisë për të përballuar furnizimin e kufizuar ose të ndërprerë të një burimi të energjisë, dhe ndërtimin e burimeve të brendshme alternative. Në kuadër të këtij dimensionit përfshihen edhe projeksionet apo skenarët e zhvillimit të burimeve të reja të energjisë elektrike. Bazuar në Strategjinë e Energjisë 2022-2031, dy njësitë e TC Kosova B do t'i nënshtrohen Rivitalizimit të përgjithshëm duke mundësuar operimin e tyre me parametra optimal teknik si në aspektin e kapacitetit ashtu edhe në përmbushjen e nivelit të emetimit sipas standardeve Evropiane. Gjithashtu dy njësi të TC Kosova A (A3 dhe A4) parashihet të revitalizohen po ashtu në pajtueshmëri me Standardet Evropiane dhe si të tilla do të operojnë si rezervë strategjike gjatë periudhave kohore kur kërkesa është shumë e lartë (3 muaj në vit). Në

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 25 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

anën tjetër, orientimet kryesore të Strategjisë së Energjisë janë në drejtim të dekarbonizimit të sektorit të energjisë, ku burimet e ripërtëritshme nga era dhe dielli si dhe eficientia e energjisë do të jenë shtyllat kryesore të dekarbonizimit. Procesi i daljes nga burimet fosile pritet të jetë gradual dhe afatgjatë (2030-2050), por ky lloj burimi për Kosovën do të jetë edhe për një periudhë kohore afatgjatë shtylla kryesore e sigurisë së furnizimit. Burimet e energjisë nga fosilet do të zëvendësohen gradualisht me burime të ripërtëritshme duke u shoqëruar edhe me zhvillimin e njëjësive fleksibile, stabilimenteve akumuluese të energjisë të cilat do të jenë të domosdoshme për të mundësuar integrimin e BRE-ve në sistem.

Në dhjetë vitet e ardhshme është planifikuar rritja graduale e kapaciteteve të BRE-ve me synim që deri në vitin 2031 kapaciteti i burimeve të reja nga era të shtohet për 600 MW (738 MW me kapacitetet ekzistuese) dhe gjithashtu 700 MW nga dielli prej të cilave 100 MW pritet të jenë e kategorisë “vet-konsum”. Integrimi i këtyre kapaciteteve nga burimet variabile kërkon planifikim të duhur të rrjetit të transmetimit si dhe sigurim të burimeve fleksibile për të arritur balancimin e sistemit në kohë reale. Në kuadër të kësaj, deri në 2027 pritet të instalohen rreth 170 MW Bateri Akumuluese me kohëzgjatje dy orësh në kuadër të përkrahjes nga Shtetet e Bashkuara të Amerikës përmes projektit Kompakt nga MCC. Bateritë do të mundësojnë balancimin e sistemit dhe integrimin e BRE-ve në sistemin elektroenergjetik të Kosovës. Ato do të ofrojnë rregullim sekondar (aFRR) dhe terciar (mFRR) për Operatorin e Sistemit. Gjithashtu do të përdoren për zhvendosjen e pikut përmes procesit optimal të mbushjes dhe zbrazjes.

Dimensioni i integritit të tregut të energjisë përcakton objektivat në lidhje me konkurrencën e tregut, integrimin e tregut dhe bashkimin, vendosjen e fleksibilitetit në sektorin e energjisë, përfshirë zhvillimin e tregjeve afatshkurtra, konkurrencën në shërbimet e reagimit të kërkesës, dhe përdorimin e teknologjive të zgjuara dhe rrjeteve inteligjente. Operimi i KOSTT-it si zonë rregulluese në kuadër të bllokut rregullues AK (Shqipëri-Kosovë) nga 14 dhjetori 2020, si dhe themelimi i bursës Shqiptare ALPEX, në të cilën aksionar është edhe KOSTT do të krijoj kushte të favorshme për optimizimin e operimit të dy sistemeve elektroenergjetike dhe reduktimin e kostove operuese të dy sistemeve. Dy sistemet komplementare njëra me tjetrën kanë potencial të madh për përkrahjen e sektorit të energjisë elektrike, krijimin e tregut konkurrues dhe transparent si dhe rritjen e sigurisë së furnizimit për të dy vendet. Tregu i përbashkët do ta bëjë dukshëm më të lehtë integrimin e BRE-ve në rrjet, pasi që nevojat për rezerva rregulluese do të reduktohen, ndërsa do të rritet mundësia e krijimit të tregut për shërbime ndihmëse dhe zgjerimit të tij.

Një dimension tjetër shumë i rëndësishëm është eficientia e shfrytëzimit të energjisë, e cila do të ndihmojë sektorin e energjisë në reduktimin e kërkesës për energji.

Dimensioni i de-karbonizimit ndërlidhet me dimensionet paraprake dhe faktori kryesor që e mundëson këtë është krijimi i kushteve për sistemin energjetik dhe elektroenergjetik për integrim gradual të burimeve të ripërtëritshme dhe përmirësimi i eficientisë së shfrytëzimit të energjisë.

E tëra mund të realizohet nëse vendi mundëson kushte të favorshme për hulumtuesit e rinjë, inovacionet dhe konkurrencën e mirëfilltë. Resurset humane janë çelësi i suksesit.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 26 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Implementimi i të gjitha këtyre projekteve domosdo kërkon ndryshim të infrastrukturës të sistemit SCADA/EMS&SCS, e sidomos pjesa e EMS, me qëllim të adaptimit të këtij sistemi dhe përshtatjes ndaj kërkesave të ENTSO-E, implementimit të standardit IEC61970. Prandaj, sistemi ekzistues SCADA/EMS duhet të zëvendësohet në këtë periudhë pesë vjeçare me një sistem të ri që plotëson kërkesat e cekura si më lartë.

4.3 Zhvillimet kryesore nga aspekti i operimit të tregut

4.3.1 Liberalizimi i tregut dhe mundësit e integritit në tregun e përbashkët rajonal

Ndër sfidat kryesore me të cilat ballafaqohet sektori i energjisë elektrike në Kosovë është funksionimi i tregut efektiv konkurrues në sektorin e energjisë elektrike dhe integriti në tregun e përbashkët rajonal.

Me miratimin e legjislacionit të ri të sektorit të energjisë elektrike në vitin 2016, Kosova ka nisur liberalizimin e tregut të energjisë që i hap rrugën thellimit të reformës në këtë sektor. Në këtë aspekt është përshtatur legjislacionin sekondar për tu harmonizuar me legjislacionin e ri. KOSTT ka rishikuar rregullat e tregut të cilat janë dërguar për miratim tek ZRrE dhe ka përpiluar procedurat e nevojshme për të mbështetur proceset në këtë drejtim.

Përkundër masave të ndërmarra drejt liberalizimit të tregut në Kosovë, deri tani mungon konkurrenca si në nivelin e tregut me shumicë po ashtu dhe atë me pakicë. Edhe pse ekzistojnë disa furnizues të licencuar për furnizim në tregun me pakicë të energjisë elektrike në Kosovë, tregu mbetet në nivel zhvillimi jo të knaqshëm.

Aktualisht në tregun e energjisë elektrike janë vetëm pesë konsumatorë të parregulluar të cilët janë të kyçur në rrjetin e transmetimit (Ferronikeli i kyçur në nivelin 220kV, kurse SharriCemi, Trepça, PEE Selaci dhe PEE Kitka në nivelin 110kV), ndërsa të gjithë konsumatorët tjerë furnizohen me çmime të rregulluara dhe janë pjesë e grupit të konsumatorëve me të drejtë të shërbimit universal. Gradualisht sipas afateve të përcaktuara nga ZRrE edhe konsumatorët e kyçur në nivelin 35kV dhe 10kV duhet të furnizohen me çmim të parregulluar dhe nuk do të jenë konsumatorë me të drejtë të shërbimit universal.

Integriti në tregun e përbashkët rajonal është mundësi e mirë për optimizimin dhe shfrytëzimin e burimeve më të lira të energjisë dhe pritet të japin efekte zbutëse sa i përket problemit të furnizimit, duke pasur parasysh që sistemi i transmetimit të Kosovës ka kapacitete të transmetimit interkonektiv të mjaftueshme që mundësojnë tregti ndërkufitare. Integritet në tregjet rajonale janë obligim që kërkohet të përmbushet nga Palët Kontraktuese të Komunitetit të Energjisë dhe njëra ndër objektivat kryesore të përcaktuara në Strategjinë e Energjisë së Republikës së Kosovës. Gjithashtu integriti rajonal është ndër objektivat e rëndësishme të KOSTT-it që përkundër angazhimeve të vazhdueshme në këtë drejtim, edhe më tutje vazhdon të ballafaqohet me shumë pengesa drejt integritit në mekanizmat rajonale.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 27 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

5 LIBERALIZIMI I TREGUT TË ENERGJISË ELEKTRIKE

Me udhëzimin e ZRrE-së për liberalizimin e tregut të energjisë elektrike në Kosovë, është përcaktuar mënyra, kushtet dhe koha e liberalizimit të tregut të energjisë elektrike në Kosovë, në nivelin e prodhimit dhe furnizimit me energji elektrike. Nga 1 prill 2017, tregtimi me shumicë i energjisë elektrike bëhet në çmime të derregulluara kurse de-rregullimi i çmimit të konsumatorëve fundorë do të bëhet në mënyrë graduale, duke përdorur qasjen më të përshtatshme të mundshme me gjendjen aktuale.

Duke pasur parasysh rrethanat e reja të krijuara KOSTT ka ndërmarrë dhe do të ndërmerr veprimet e nevojshme për realizimin e udhëzimeve të lëshuara nga ZRrE dhe obligimeve që dalin nga legjislacioni primar dhe sekondar. KOSTT (Operatori i Tregut) mirëmban Llogaritë energjetike për secilën palë të regjistruar në Rregullat e Tregut për çdo periudë të barazimit përfundimtar (për çdo orë) për energjinë e nominuar (kontraktuar) si dhe energjinë e matur dhe obligimet financiare të llogaritura për çdo periudë të barazimit përfundimtar (proces i barazimit energjetik dhe financiar). Në bazë të dhënave nga këto llogari krijohen raporte të cilat përdoren si bazë për faturimin e ndërsjellë mes palëve në treg si dhe për faturimin e pagesës së jobalanceve. Krijimi i llogarive për palët përgjegjëse për balancë ka mundësuar që, nga 1 qershor 2017 të fillojë implementimin e mekanizmit balancues, ku të gjitha palët të cilat dështojnë të përmbushin obligimet e tyre sipas nominimeve (obligimeve kontraktuale) paguajnë ose paguhen nga llogaria balancuese për energjinë e jobalancit me çmimin e jobalancit.

KOSTT si Operator i Sistemit Të Transmetimit, bazuar në dispozitat e Ligjit për Energjinë Elektrike (Neni 19 dhe 23), është përgjegjës për prokurimin e energjisë për mbulimin e humbjeve në rrjetin e transmetimit në përputhje me procedurat transparente jo-diskriminuese dhe të bazuar në treg. KOSTT është duke e blerë energjinë për mbulimin e humbjeve në rrjetin e transmetimit në tregun e energjisë elektrike me çmim të derregulluar dhe atë kryesisht nga KEK-u, kurse për pjesën që nuk mund të mbulohet nga KEK-u organizohen ankandet ditore (D-1) për blerjen e energjisë për mbulimin e humbjeve. Kriteri për përzgjedhjen e palës fituese në ankand është çmimi më i lirë i ofertës.

5.1 Integrimi rajonal

KOSTT që nga dhjetori 2020 operon si Zonë e Pavarur Rregulluese në kuadër të Bllokut Rregullues. KOSTT ka arritur të shënojë përparime drejt integritit në mekanizmat rajonale. Si rezultat i angazhimeve të vazhdueshme KOSTT është:

1. Nënshkruer i Marrëveshjes së Kyçjes me ENTSO-E për punë paralele me Zonën Sinkrone të Evropës Kontinentale;
2. Themelues dhe aksionar i SEE CAO;
3. Pjesëmarrës në mekanizmin e pagesave dhe kompensimeve të transitit (ITC) në kuadër të ENTISOE;
4. Aksionar dhe bashkëthemelues i Bursës së Energjisë Elektrike (ALPEX) me Operatorin e Transmetimit të Shqipërisë.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 28 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Nënshkrimi i Marrëveshjes së kyçjes me ENTSOE ka mundësuar që nga dhjetori 2020 KOSTT të ka mundësi që të alokojë kapacitetet e veta interkonektive përmes Zyrës për alokim të koordinuar të kapaciteteve. Hapja e Zyrës rajonale për alokim të koordinuar të kapaciteteve të transmetimit interkonektiv – CAO, do të lehtësojë dhe optimizojë procedurën e alokimit të kapaciteteve dhe vet procesin e shfrytëzimit të interkoneksionit. Vlen të theksohet se themelimi i kësaj Zyre është një hap drejt krijimit të tregut të përbashkët rajonal dhe integrimin në tregun unik Evropian, dhe në anën tjetër, afron Kosovën në përmbushjen e obligimeve të marra në kuadër të Traktatit për Themelimin e Komunitetit të Energjisë dhe procesit të integrimin në BE.

5.2 Menaxhimi i procesit të Ndërrimit të Furnizuesit

Sipas Ligjit për Energjinë Elektrike të miratuar në vitin 2016, të drejtën e ndërrimit të Furnizuesit e ka çdo konsumator fundor, familjar ose jo familjar, ndërsa përgjegjësia për menaxhimin e procesit të ndërrimit të Furnizuesit i është dhënë Operatorit të Tregut. Këtë përgjegjësi Operatori i Tregut e ushtron sipas Rregullave të Tregut dhe Rregullës për Ndërrimin e Furnizuesit të miratuar nga ZRrE.

Në Udhëzuesin për Liberalizimin e Tregut të Energjisë Elektrike në Kosovë të ZRrE-së të datës 18 janar 2017, janë përcaktuar edhe afatet kohore për de-rregullimin e çmimit të konsumatorëve fundorë. Bazuar në këtë udhëzim de-rregullimi i çmimit të konsumatorëve fundorë do të bëhet në mënyrë graduale duke përdorur qasjen më të përshtatshme të mundshme dhe atë bazuar në nivelin e tensionit në të cilin janë të kyçur konsumatorët dhe të drejtën për furnizim me energji elektrike në tregun konkurrues për të gjithë konsumatorët fundorë nga data e aprovimit të udhëzimit të ZRrE-së.

Bazuar në këto zhvillime të reja për mundësinë e konsumatorëve për ndërrimin e furnizuesit, KOSTT ka ndërmarrë dhe do të ndërmerr veprimet e nevojshme për menaxhimin e procesit ndërrimit të Furnizuesit, bazuar në Rregullat e Tregut dhe në afatet kohore të përcaktuara në udhëzuesin e ZRrE-së. Megjithatë duke pasur parasysh afatin kohor brenda të cilit duhet të përfundohet procesi i transferimit të konsumatorit dhe numrin e konsumatorëve që kanë të drejtën e ndërrimit të furnizuesit e që në të ardhmen ky numër pritet të rritet, atëherë KOSTT duhet të fillojë përgatitjet për sigurimin e një softueri që ky proces të kryhet në mënyrë automatike dhe të jetë i auditueshëm.

5.2.1 Objektivat kryesore dhe sfidat nga aspekti i operimit të tregut

KOSTT si operator i tregut do të vazhdojë aktivitetet që lidhen me liberalizimin e tregut të energjisë elektrike në Kosovë dhe integrimin në mekanizmat rajonal. Në këtë drejtim aktivitetet e zhvilluara janë në përputhje me objektivat dhe kërkesat e qeverisë rreth liberalizimit të tregut të energjisë elektrike, Strategjinë e Energjisë të Republikës së Kosovës, kërkesat që dalin nga legjislacioni primar i sektorit të energjisë, kërkesat që dalin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë dhe MSA-së ndaj hapjes së tregut të energjisë, si dhe në pajtim me Direktivat e Komisionit Evropian.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 29 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Me qëllim të përmbushjes së kërkesave të parashtruara si parakusht nga ENTSO-E, në harmoni me procedurën për tregtimin e energjisë elektrike të miratuar nga ZRRE, KOSTT ka bërë prokurimi i rezervave balancuese për Rezervën Manuale të Restaurimit të Frekuencës (mFRR) në mënyrë transparente, jo diskriminuese dhe të bazuara në treg. Duke pasur parasysh që ofruesit potencial të shërbimeve balancuese të kyçur në rrjetin e transmetimit të KOSTT nuk mund të ofrojnë sasinë e nevojshme të shërbimeve balancuese, ndërsa prokurimi i kapacitetit rezervë nga ofruesit e shërbimeve balancuese të kyçur në rrjetin e transmetimit të OST (Shqipëri) varet jo vetëm nga kapaciteti që disponojnë por edhe nga Kapacitetet Transmetuese Ndërkufitare të lira mes KOSTT dhe OST, sigurimi i sasisë së nevojshme të shërbimeve balancuese për Zonën LFC KOSTT mbetet sfidë edhe për vitin në vijim.

KOSTT ka ndërmarrë veprimet e nevojshme për realizimin e udhëzimeve të lëshuara nga ZRRE, megjithatë mbetet sfidë konkurrenca në tregun me pakicë dhe implementimi i Mekanizmit Balancues në përputhje të plotë me Rregullat e Tregut. Nga gjithë konsumatorët në Kosovë, vetëm pesë konsumator të cilët janë të kyçur në rrjetin e transmetimit furnizohen me çmime të parregulluara. Ka pasur vështirësi në këtë kapërcim të menjëhershëm nga një treg i rregulluar në tregun e liberalizuar dhe për këtë arsye është paraparë që derregullimi i çmimit të konsumatorëve fundor do të bëhet në mënyrë graduale duke përdorur qasjen më të përshtatshme të mundshme me gjendjen aktuale.

Implementimin e marrëveshjeve për blerje të energjisë me BRE-të të cilat janë në operim ka filluar mirëpo rritja e vazhdueshme e kapaciteteve të tyre paraqet sfidë në vete në aspektin e menaxhimit të fondit për BRE.

Në aspektin e integriteteve rajonale, më 1 prill 2016 ka hyrë në fuqi Marrëveshja e Stabilizim Asocimit, sipas së cilës, Kosova obligohet të përmbushë detyrimet që lidhen me integrimin në tregun e përbashkët rajonal (neni 114 i Marrëveshjes), ku ceket: "Në përputhje me acquis përkatëse të BE-së, Palët do të zhvillojnë dhe forcojnë bashkëpunimin e tyre në fushën e energjisë në përputhje me parimet e ekonomisë së tregut dhe të Traktatit të Komunitetit të Energjisë, i nënshkruar në Athinë më 25 tetor të vitit 2005. Bashkëpunimi do të zhvillohet me synim të integritetit gradual të Kosovës në tregjet Evropiane të energjisë".

Në procesin e reformave në energji konform legjislacionit evropian, krijimi i tregut të përbashkët Kosovë-Shqipëri është një hap drejt integritetit në tregun pan-evropian në harmoni me objektivat e BE-së dhe Komunitetit të Energjisë si dhe iniciativës WB 6.

Duke pas parasysh karakteristikat e tregut në Kosovë dhe Shqipëri dhe objektivat e qeverive për furnizim të sigurt me energji elektrike KOSTT dhe OST bashkërisht janë në proces të funksionalizimit të tregut e organizuar të energjisë elektrike një ditë para (Bursën e energjisë elektrike). Tregu i përbashkët do të japë sinjale të duhura për investime në kapacitete gjeneruese të reja dhe llojin tyre, për investime në rrjetin e transmetimit dhe të shpërndarjes, do të krijojë kushte për një treg konkurrues nga i cili do të përfitonin konsumatorët nga të dy vendet, do të mundëson optimizimin e dy sistemëve dhe shfrytëzimin e rezervave balancuese në mënyrë më efektive.

Marrëveshja për themelimin e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike (ALPEX) është nënshkruar me 05.10.2020. KOSTT është aksionar së bashku me OST në bursën shqiptare APEX. Raporti i aksioneve në ALPEX

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 30 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

është: OST ka në disponim 57.25% të aksioneve dhe KOSTT disponon 42.75% të aksioneve. Procesi i bashkimit të dy tregjeve do të vazhdojë në harmoni me planet e përpiluara të nga të dy vendet.

KOSTT-i do të vazhdojë të punojë me të gjitha kapacitetet e veta që si Operator i Tregut dhe i Sistemit, të sigurojë që të jetë plotësisht i integruar në të gjitha komponentët e tregut rajonal, të cilat aktualisht janë duke u zhvilluar. Në veçanti KOSTT-i do të:

- Përbush obligimet që dalin nga ligjet e sektorit të energjisë elektrike në lidhje me liberalizimin e tregut të energjisë elektrike;
- Përcjellë zhvillimet në drejtim të Modelit të Synuar të Tregut të Bashkimit Evropian rreth tregut të energjisë elektrike;
- Përbush obligimet që dalin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë;
- Jetë pjesëmarrës aktiv në të gjitha organizatat relevante rajonale dhe Evropiane që kanë të bëjnë me operimin e sistemit dhe tregut;
- Bashkëpunojë Grupin e themeluar nga ENTSO-E që të monitorojë përbushjen e standardeve të ENTSO-E nga ana e KOSTT;
- Vendos marrëdhënie të qëndrueshme me OST-të e Evropës Kontinentale;
- Zhvillojë aftësitë e nevojshme për operimin e sistemit dhe tregut në nivel rajonal dhe
- Kontribuojë në punën e SEE CAO (Coordinated Auction Office) dhe të angazhohet që kapacitetet interkonektive të KOSTT të vazhdojnë të alokohen nga SEE CAO.

5.3 Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë

Përfaqësimi i BRE-ve në miksin energjetik të Kosovës është rritur në një masë gjatë viteve të fundit. Objektivi kombëtar i BRE-ve në Kosovë është vendosur nga Këshilli Ministror i Komunitetit të Energjisë në vitin 2012 dhe është konfirmuar përmes miratimit të akteve nënligjore nga Ministria e Ekonomisë. Në vitin 2020, Kosova ka tejkaluar objektivin e pjesëmarrjes prej 25% të BRE-ve. Megjithatë, pjesëmarrja e teknologjive të ndryshme të BRE-ve është e pabalancuar dhe ka dallime të konsiderueshme në pjesëmarrjen e BRE-ve në sektorë të ndryshëm. Në sektorin e ngrorjes, biomasa siguron rreth gjysmën e energjisë së nevojshme, ndërsa në sektorin e energjisë elektrike BRE-të marrin pjesë me vetëm 6.3%, të siguruar nga burimet ujore, të erës dhe në një masë të vogël nga dielli. Pjesa e BRE-ve në transport është shumë e vogël për disa arsye: dispozitat që lidhen me qëndrueshmërinë e biokarburanteve nuk janë transpozuar në kornizën ligjore dhe për pasojë nuk janë në përputhje me Direktivën 2009/28/EC. Kështu, biokarburantet nuk janë futur ende. Pjesëmarrja e automjeteve elektrike është shumë e ulët (0,05%), pasi deri në vitin 2021 janë importuar vetëm 157 automjete elektrike dhe hibride, krahasuar me rreth 333,000 makina që përdorin si lëndë djegëse naftë ose benzinë. Aktualisht nuk ka asnjë linjë hekurudhore të elektrizuar në vend³. Deri në vitin 2020 është përdorur tarifa nxitëse për të stimuluar zhvillimin e kapaciteteve të BRE-ve, kryesisht në sektorin e energjisë elektrike. Tarifa nxitëse është pezulluar nga ZRrE-ja në vitin 2020 meqë mekanizmat mbështetës konkurrues u bënë më kosto-efektive për të nxitur

³ *Strategjia e Energjisë 2022-2031 (fq.17)*

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 31 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

zhvillimin e teknologjive të pastra, derisa aktualisht korniza ligjore po hartohet me qëllim që në të ardhmen të zbatohen skema mbështetëse transparente dhe kosto-efektive, siç janë ankandet. Tanimë vetëm se ka filluar procesi i zhvillimeve të kapaciteteve solare përmes ankandit të parë i cili pritet të përmbillet në vitin 2023 për Parkun Solar në Kramovik me kapacitet 100 MW. Gjithashtu në proces të fazës fillestare të implementimit është edhe projekti i dytë Parku Solar SEGE me kapacitet 136 MW. Në anën tjetër edhe kompania publike e gjenerimit KEK ka në planet e veta diversifikimin e prodhimit përmes instalimit të Parkut Solar-KEK me kapacitet 100 MW dhe me mundësi të zgjerimit në vitet pasuese. Gjithashtu KOSTT deri me tani ka pranuar një numër të konsiderueshëm të aplikacioneve për dhënie të informacionit Teknik për mundësinë e kyçjes së BRE-ve. Kryesisht dominon teknologjia e parqeve solare dhe ajo nga era.

Për të mundësuar rritjen e pjesëmarrjes së kapaciteteve të ripërtëritshme, fleksibiliteti është çështje kyçe në sektorin e energjisë elektrike. Aktualisht, vetëm kapacitetet e rezervës energjetike për mbajtjen nën kontroll të frekuencës (“frequency containment reserve”, FCR) (rezerva primare prej 5 MW) sigurohen nga termocentralet në Kosovë. Shërbimet e tjera ndihmëse (+/-25 MW aFRR dhe +143/-90 MW mFRR) ofrohen nga sistemi elektroenergetik i Shqipërisë. Instalimi i Sistemit të Baterisë Akumuluese me kapacitet 170MW (340MWh) në kuadër të programit Compact të MCC, i cili pritet të implementohet në 2028 do të jetë tejet i rëndësishëm për të siguruar stabilitet të rrjetit në aspektin e rregullimit frekuencë-fuqi, duke mundësuar integrim më të lehtë të BRE-ve sipas Objektivës së Strategjisë së Energjisë 2022-2031.

6 IMPLEMENTIMI I ARANZHMANEVE TË REJA OPERATIVE

Operimi si Zonë Rregulluese përfshin kryesisht aktivitetet që ndërlidhen me bashkëpunimin e OST-ve të interkonektuara, me qëllim të operimit të sigurt të sistemit. Bashkëpunimi i ngushtë i OST-ve bazohet në parimet e respektimit të rregullave të ENTSO-E. Për të performuar me sukses operimin e zonës rregulluese KOSTT në kuadër të AK LFC Bllokut rregullues, duhet të arrihen këto objektiva:

- Ngritja e kapacitetit të stafit të Operatorit të Sistemit dhe Operatorit të Tregut për të performuar me punët e reja që ndërlidhen me operimin e KOSTT si zonë rregulluese e pavarur dhe implementimin e marrëveshjeve operative me ENTSO-E dhe OST-të fqinje, në veçanti me:
  - analizën e sigurisë së punës së sistemit një ditë para dhe gjatë ditës;
  - nominimin e programit ndërkufitar dhe programeve të palëve tregtare një ditë para në formë të automatizuar përmes softuerëve adekuatë;
  - krijimin e modelit referent të rrjetit për SEE të Kosovës për qëllim të llogaritjeve të parametrave të sigurisë së operimit, veprimi adekuat në rrethana emergjente, freskiimi i planit të ri mbrojtës konform rrethanave zhvillimore, alokimin e kapaciteteve ndërkufitare në të gjithë kufijtë elektrik të Kosovës dhe llogaritja e kongjestionëve.

KOSTT duhet të zhvilloj të gjitha aktivitetet e nevojshme në plotësimin e kërkesave të paraqitura në Katalogun e Masave nga grupi i ekspertëve në kuadër të Projekt Group (GP KOSTT) i krijuar nga ENTSO-E/RGCE për

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 32 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

monitorimin e përformimit të KOSTT. Kërkesat janë kryesisht teknike, që ndërlidhen me sigurinë e operimit të sistemit, shkëmbimet tregtare ndërkufitare dhe plotësimi i kritereve nga SOGL dhe SAFA.

Objektivat e monitorimit nga ENTSO-E janë:

- Siguria e operimit të sistemit elektroenergetik nga aspekti i rrjetit;
- Siguria e Shërbimeve Ndhmëse;
- Ndryshimet e nevojshme rregullative që kërkohet nga paketi i tretë i legjislacionit të Komisionit Evropian për Energji.

6.1 Korniza rregullative dhe tarifat

KOSTT-i operon brenda një kornize rregullative të bazuar në ligje, licenca dhe në legjislacionin sekondar të miratuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji (ZrRE).

Korniza ligjore e zhvilluar për sektorin e energjisë është në pajtim me praktikën e mira të BE-së dhe siguron funksionimin e një autoriteti të pavarur rregullativ për energji, funksionim të licencuar të gjithë sektorëve kryesor energjetik, qasje jo diskriminuese dhe transparente ndaj palëve të treta dhe krijimin e kushteve për një treg konkurrues dhe të qëndrueshëm të energjisë elektrike në Kosovë.

Kuvendi i Republikës së Kosovës ka aprovuar në qershor të vitit 2016 ligjet e reja për sektorin e Energjisë (Ligjin për Energjinë 05/L-081, Ligjin për Energjinë Elektrike 05/L-085 dhe Ligjin për Rregullatorin e Energjisë 05/L-084), të cilat përcaktojnë rregulla dhe masa për funksionimin e sektorit të energjisë, për të garantuar furnizim të sigurt, të besueshëm, të rregullt dhe cilësor me energji elektrike dhe në përputhje me direktivat dhe rregulloret evropiane për sektorin e energjisë.

Duke u mbështetur në kërkesat e reja që dalin nga këto ligje dhe korniza rregullative e nxjerrë nga ZrRE, KOSTT ka rishikuar dhe ka përgatitur pothuajse të gjitha dokumentet duke u siguruar që ato të jenë në përputhshmëri të plotë me kërkesat e reja ligjore dhe rregullative. Në përputhje me kërkesat për promovim dhe zhvillim të transparencës, të dala nga dispozitat evropiane dhe gjithashtu duke plotësuar edhe detyrimet për publikimin e dokumenteve dhe të dhënave me qëllim të rritjes së transparencës dhe mos diskriminimit të palëve të treta, në përputhje të plotë me kërkesat e Rregulloret të Bashkimit Evropian (EU) 543/2013 dhe (EU) 714/2009, KOSTT ka përpiluar dhe ZrRE ka aprovuar Rregullën për Publikimin e të Dhënave të Tregut të Energjisë Elektrike. Duke u mbështetur në obligimet e dalura nga kjo Rregull, është bërë ridizajnimi i webfaqes me qëllim të krijimit të kushteve për zbatimin e dispozitave, që nënkupton krijimin e bazës strukturore me qëllim të publikimit të të dhënave të energjisë elektrike me qëllim që ti kontribuohet zhvillimit të një tregu transparent të energjisë elektrike. Lidhur me këtë ZrRE dy herë në vit bën vlerësimin e transparencës në raport me Rregullën për Publikimin e të Dhënave të Tregut të Energjisë Elektrike.

Republika e Kosovës si Palë Kontraktuese në Komunitetin e Energjisë, obligohet të transpozoi në legjislacionin e vet kombëtar dispozitat e ligjeve të Bashkimit Evropian, që rregullojnë sektorin e energjisë, veçanërisht pakon e fundit të ligjeve të tilla që u konsoliduan në Pakon e Energjisë së Pastër. Në kuadër të kësaj Ministria e Ekonomisë ka dërguar Koncept Dokumentin për rishikimin e ligjeve në sektorin e energjisë, dhe KOSTT ka

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>vet. 1.3</i>	<i>faqe 33 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

kontribuar duke komentuar këtë. Edhe gjatë vitit 2023 pritet që KOSTT të kontribuoj duke qenë pjesëmarrës në draftimin e ligjeve të reja të energjisë duke bërë transpozimin e Direktivave dhe Rregulloreve të BE-së, dhe më pastaj duke harmonizuar legjislacionin aktual me aktet e reja ligjore në përputhje me Pakon e energjisë së pastër deri në fund të vitit 2023.

Dokumentet kryesore rregullative të cilave u përmbahet KOSTT-i gjatë zhvillimit të veprimtarisë së vet të licencuar dhe që kanë ndikim të drejtpërdrejtë në të ardhurat e KOSTT-it janë:

- Licenca e Operatorit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike;
- Licenca e Operatorit të Tregut të Energjisë Elektrike;
- Rregulla për vendosjen e të hyrave të lejuara maksimale të operatorit të sistemit të transmetimit dhe tregut (Rregulla për Të Hyrat e OST/OT-së);
- Marrëveshja e Kycjes KOSTT- ENTSO-E;
- Rregulla për Kushtet e Përgjithshme të Furnizimit me Energji;
- Metodologjia e Taksave të Kycjes në Rrjetin e Transmetimit;
- Parimet për Përcaktimin e Tarifave për Shfrytëzimin e Sistemit të Transmetimit dhe Tregut si dhe Taksave të Kycjes;
- Metodologjia për Përcaktimin e Tarifave të Operatorit të Sistemit të Transmetimit;
- Metodologjia për Përcaktimin e Tarifave të Operimit të Sistemit;
- Metodologjia për Përcaktimin e Tarifave të Operatorit të Tregut;
- Rregullat e Tregut;
- Kodi i Rrjetit të Transmetimit;
- Modeli i Tregut të Energjisë Elektrike të Kosovë.

Në planet e rregullta të punës, KOSTT ka gjithashtu edhe rishikimin e dokumenteve varësisht prej kërkesave ligjore dhe konkluzioneve të nxjerrra nga procesi i monitorimit intern të implementimit të kornizës rregullative, gjegjësisht Kodit të Rrjetit, i cili realizohet çdo vit. Në rastin kur ndryshimet e nevojshme identifikohen për Kodet Teknike, atëherë këto ndryshime bëhen në bazë të procedurës të miratuar nga ZRrE Procedura për Menaxhimin e Kodeve Teknike/Operacionale (KQKO).

Gjatë vitit 2023 dhe 2024 duhet të bëhen transpozimet e Pakos së re të Kodeve të Rrjetit dhe Udhëzuesve (SOGL, CACM, FCA, EBGL dhe EER) e adaptuar nga Këshilli Ministror i Komunitetit të Energjisë. Transpozimet do të bëhen sipas dakordësimit përmes zhvillimit të metodologjive apo integritimit dhe konsolidimit të Kodeve të Rrjetit të BE-së në Kodin e Rrjetit të Transmetimit. Tashmë është përzgjedh konsulencia dhe është në fazën fillestare të Qasjes dhe Planit të Punës. Kodi i Rrjetit të Transmetimit aktual është përpiluar si një dokument i vetëm i ndarë në kapituj në mënyrë që më lehtë të mund të identifikohen obligimet dhe të bëhen rishikimet. KOSTT-i edhe më tutje është në pamundësi për t'i implementuar të gjitha dispozitat/kërkesat të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, dhe konsultohet me stafin relevant në baza vjetore nëse edhe më tutje duhet të përfshihen ato dispozita në Raportin e Derogimeve. Derogime kemi edhe për një dispozitë të Kodit të Matjes dhe një Dispozitë nga Licenca e OST-së në lidhje me sigurimin e asetëve të transmetimit, të cilat dispozita përfshihen

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 34 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

në kërkesa të ndara për derogime për implementim të dispozitave përkatëse të cilat i proceson për aprovim në ZRrE.

Në kuadër të procesit të implementimit të kornizës rregullative të sektorit të energjisë që ndërldhet me procesin e Integrimi Evropian, KOSTT vazhdimisht ka qenë dhe është pjesë e procesit të raportimit mbi implementimin e masave ligjore dhe zbatuese të përfshira brenda Agjendës Evropiane për Integrim dhe Programit Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit (PKZMSA), Raportimet në kuadër të Nënkomitetit për Transport, Mjedis, Energji dhe Zhvillim Rajonal, Raportimet vjetore kombëtare kundrejt Komisionit Evropian lidhur me progresin vjetor të vendit dhe Planin Vjetor të Punës së Qeverisë së Kosovës (PVPQ) janë si pjesë ndërldhëse me këtë proces integrues.

Nga perspektiva e planit të biznesit, aspekti më i rëndësishëm rregullativ është përcaktimi i të hyrave të lejuara dhe tarifave.

Zyra e Rregullatorit për Energji në përputhje me Rregullën për vendosjen e të hyrave të lejuara maksimale të operatorit të sistemit të transmetimit dhe tregut (Rregulla për Të Hyrat e OST/OT-së), i përcakton KOSTT-it të Hyrat Maksimale të Lejuara. Këto janë të hyra tavan, pavarësisht vëllimit të energjisë së transmetuar, që vendosen për periudhë pesëvjeçare.

Si përgjigje ndaj çështjeve të cekura më lartë, KOSTT do të zhvilloj këto aktivitete:

- të përgatitet procesi për Përshtatjet e Rregullta dhe për çdo ri-hapje të mundshme të kontrollit të çmimit, ku gjatë përshtatjeve të rregullta do të llogariten ndryshimet e lejuara të hyrave të lejuara maksimale, të cilat bëhen para çdo viti të ardhshëm relevant;
- të përgatitet sipas kërkesave për ndryshime në metodologjinë e tarifave për shfrytëzimin e sistemit të transmetimit si dhe për diskutime me ZRrE-në gjatë procesit për Përshtatjet e Rregullta;
- të kryejë analiza tarifore me qëllim që të identifikojë mundësitë për përmirësime të produktivitetit dhe efikasitetit;
- të monitorojë implementimin e planit investiv me qëllim të promovimit të implementimit eficient të planit zhvillimor nga i cili do të nxirren edhe stimulues në të hyrat e veta, etj;
- Përbushjen e obligimeve ndaj Licencës për Operim të Infrastrukturës telekomunikuese (shërbimet nga komercializimi i fibrave Optike), bazuar në ligje, Autorizime/licenca dhe në Rregullore të miratuara nga Autoriteti Rregullativ për Komunikime Elektronike dhe Postare (ARKEP). Në këtë drejtim, përgjegjësitë e KOSTT-it janë përcaktuar nga ligjet e Kosovës për telekomunikime:
- Ligji për Komunikimet Elektronike nr. 04 / L-109, dhe Autorizimet e lëshuara nga ARKEP;
- Autorizimi Nr. 208/L/13 për Operim të shërbimeve të infrastrukturës telekomunikuese të KOSTT-it. Me këtë KOSTT-it i lejohej krijimi, mirëmbajtja, dhënia me qira, bashkë shfrytëzim dhe shitje e shërbimeve përmes infrastrukturës telekomunikuese në Republikën e Kosovës.
- Sipas Regjimit të Autorizimit të Përgjithshëm, në përputhje me dispozitat e Nenit 16 të Ligjit Nr. 04/L-109 për Komunikimet Elektronike dhe Rregullores Nr.25 për Autorizimet e Përgjithshme (ref. ARKEP nr. prot.015/B/14) dhe Vendimit Nr.581 (ref. ARKEP nr. prot. 002/B/15), KOSTT është regjistruar në

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 35 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Regjistrin e ndërmarrjeve për Ofrim të rrjeteve dhe/ose shërbimeve publike të komunikimeve elektronike:

- Ofrimi i rrjetit fiks (në nivel Nacional),
- Ofrimi i shërbimeve të linjave me qira (fibër optik të pa-ndriçuar dhe linja tjera me qira)
- KOSTT ka të drejtë në shtrirjen e rrjetit dhe ofrimin e shërbimeve të dhënies së kapaciteteve në tërë territorin e Republikës së Kosovës, si dhe dhënien dhe marrjen e kapaciteteve, respektivisht interkoneksionin me shtetet tjera, përfshirë Republikën e Shqipërisë.

6.2 Projektet e reja të ndërlidhura me bizneset jo të rregulluara

Duke konsideruar perspektivën për angazhim në projekte të reja (biznese tjera jo të rregulluara), KOSTT-i duhet të ketë parasysh bazën ligjore për angazhimin e KOSTT-it në aktivitetet tjera brenda sektorit të energjisë në Kosovë dhe planifikimin fondeve për investime.

Mundësia më evidente për KOSTT-in është rritja e të hyrave nga ofrimi i shërbimeve telekomunikuese, përkatësisht paraqitja në treg e kapaciteteve tepërcë të fijeve optike, si biznes sekondar. Këto kapacitete telekomunikuese, rrjeti fibër optik, janë ndërtuar me qëllim të zhvillimit të sistemit të kontrollit dhe monitorimit të operimit të sistemit të transmetimit (SCADA/EMS), mbrojtjeve nga distanca, matjeve komerciale dhe për teknologjinë e informacionit dhe komunikimit. Andaj, funksioni primar i sistemit telekomunikues të KOSTT-it është dhe do të jetë edhe në të ardhmen mbështetja telekomunikuese për biznesin kryesor të KOSTT-it.

Lidhur me ndarjen/bashkë shfrytëzimin e infrastrukturës ndërkufitare të telekomunikacionit, përmes rrjetit transmetues të KOSTT dhe linjave interkonektive, Banka Botërore është duke mbështet aktivitetet në kuadër të nismës Balkans Digital Highway(BDH). Gjatë vitit 2023 do të përgatitet studimi “Studime Fizibiliteti për Rrjetin Autostrada Digjitale Ballkanike” i cili studim mbështet fillimin e një projekti për ndarjen/bashkë shfrytëzimin e infrastrukturës ndërkufitare të telekomunikacionit, respektivisht të fibrave optik, për ofrim të rrjeteve dhe/ose shërbimeve publike të komunikimeve elektronike. Sipas planit, mbështetja e BB do të vazhdoj për përgatitjen e dizajnit të detajuar të projektit dhe dokumentacionit për tenderim. Gjithashtu, mbështetja e nevojshme është planifikuar në drejtim të ngritjes së kapaciteteve për ofrim të shërbimeve të ndarjes/bashkë shfrytëzimit të infrastrukturës rajonale përmes dialogut rajonal dhe ndërtimit të kapaciteteve njerëzore brenda OST-ve.

7 ÇËSHTJET SOCIALE DHE MJEDISORE

Barazia gjinore është një çështje me të cilën KOSTT-i përballet së bashku me homologët e vet në shumicën e vendeve evropiane, dhe në këtë aspekt, Bordi i Drejtorëve të KOSTT i ka aprovuar politikat përkatëse për mos diskriminim gjinor. Në këtë aspekt, KOSTT kujdes të posaçëm i ka kushtuar barazisë gjinore në të gjitha fushat e biznesit si në rekrutimin, promovimin, trajnimin apo fushat tjera ku barazia gjinore vjen në shprehje.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>fëaqe 36 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

KOSTT-i përveç promovimit të barazisë gjinore, gjithashtu e promovon edhe barazinë dhe jo diskriminimin e aspekteve tjera si: barazia, religjioni, baza etnike, dhe mbi këtë bazë, ka aprovuar politikat mbi përfshirjen e minoriteteve në KOSTT.

Njëra nga objektivat strategjike e definuar në Planin e Biznesit të KOSTT, është përkujdesja për shëndetin e punëtorëve të saj. Për ta plotësuar përgjegjshmërinë nga aspekti social, si një nga objektivat e saj të vendosura, KOSTT do të sigurojë se do të kujdeset për shëndetin e punëtorëve dhe do t'i ndërmerret të gjitha masat e nevojshme dhe do të përgatiten projekte konkrete për mbrojtjen e shëndetit për punëtorët e saj.

Derisa të hyj në fuqi Ligji për sigurimin shëndetësor, KOSTT do të mbulojë punëtorët e vet me sigurimin shëndetësor suplementar. Po që se do të vijë deri të hyrja në fuqi e këtij Ligji, KOSTT do të ndërmarrë aktivitetet e nevojshme për implementimin e tij. Në këtë drejtim, KOSTT është i përkushtuar që edhe pas futjes në fuqi të sigurimit shëndetësor shtetëror, të vazhdojë skemën për sigurim aksidental të punëtorëve, konform vendeve të punës me rrezikshmëri dhe nevoja të veçanta pune. KOSTT është i përkushtuar që edhe pas futjes në fuqi të sigurimit shëndetësor shtetëror të vazhdojë skemën për sigurim aksidental të punëtorëve, konform vendeve të punës me rrezikshmëri dhe nevoja të veçanta pune.

Fokusi i KOSTT-it mbi sigurinë dhe shëndetin në punë bazohet në:

- Politikën mbi sigurinë në punë duke shprehur angazhimin në promovimin e parandalimit të aksidenteve për të gjithë punonjësit, duke përfshirë edhe ata të kontraktorëve, konform dokumentacionit intern në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë: "Dokumentet për Vlerësimin e Rrezikut në vendin e punës dhe Rregullat dhe masat e sigurisë gjatë punëve në objektet elektroenergjetike";
- Monitorimi dhe implementimi i kontrolleve sistematike mjekësore për të gjithë punëtorët konform kërkesave të Ligjit për sigurinë dhe shëndetin në punë;
- Vlerësimin e vazhdueshëm të rrezikut në vendin e punës për punëtorët dhe pajisjet dhe përcaktimin e masave preventive paraprake për eliminimin apo parandalimin e tij;
- Zhvillimin e trajnimeve të vazhdueshme dhe bashkëpunimin me sektorët përkatës për përmirësim të vazhdueshëm të sigurisë;
- Mbështetjen dhe informimin e vazhdueshëm për interpretimin e dispozitave ligjore;
- Inspektimin dhe monitorimin e vazhdueshëm të punëve të brendshme dhe të kontraktura si dhe aktivitet intensiv të monitorimit mbi aplikimin e duhur dhe të plotë të procedurave si forma të verifikimit të brendshëm;
- Përbushjen e kërkesave që dalin nga certifikimi me standardin OHSAS 18001:2004 dhe avancimi i vazhdueshëm i kritereve që dalin prej tij për një menaxhim me cilësor të sigurisë në punë krahas sistemit të integruar të menaxhimit të cilësisë, mjedisit dhe sigurisë;
- Për menaxhimin e cilësisë dhe mjedisit;
- Vlerësimin e performancës së sigurisë si pjesë e integruar në sistemin e monitorimit të aktiviteteve;
- Kontrollimin dhe vlerësimin e besueshmërisë së mjeteve të punës dhe pajisjeve mbrojtëse;
- Informacione intensive dhe të vazhdueshme përfshirë edhe aktivitete trajnuese për gjithë personelin për nocionet kryesore të sigurisë dhe risive nga kjo fushë, duke shfrytëzuar organizimin e takimeve,

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 37 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

prezantimeve, programeve trajnuese, sipas dokumentit: “Informimi, edukimi dhe trajnimi praktik për sigurinë dhe shëndetin në punë”;

- Kërkesën ndaj kontraktorëve gjatë kontratave për deklarimet për përmbushjen e trajnimeve dhe informimit për gjithë personelin e pranishëm në vendin e punës, përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse dhe mbi rreziqet. Për pozitat specifike (projekt menaxher, inxhinier terreni etj.) certifikata trajnimi, derisa për furnizimet, procedurë e miratuar për sigurinë dhe shëndetin në punë;
- Mirëmbajtja dhe monitorimi i përgjithshëm i sistemit për mbrojtje nga zjarri dhe raste emergjente;
- Avancimin e vazhdueshëm të sistemit për mbrojtje nga zjarri dhe raste emergjente;
- Angazhimin në procesin e zhvillimit të projekteve të reja dhe rehabilitimin e objekteve ekzistuese, nga përgatitja e termave të referencës, deri te pranimi teknik.

KOSTT vlerëson si një prioritet të lartë mbrojtjen e mjedisit në Kosovë dhe më gjerë. Aplikimi i sistemit të udhëheqjes me mjedisin dhe veprimi konform kërkesave që dalin nga certifikimi sipas normës ISO 14001:2015 do të ndikojnë për përparim të vazhdueshëm të raporteve ndaj mjedisit.

Certifikimi me standardin ISO 14001:2015 është një mundësi shtese në përmbushjen e kërkesave dhe avancimin e vazhdueshëm të kriterëve që dalin prej tij për një menaxhim me cilësor të mjedisit në punë, krahas sistemit të integruar të menaxhimit të cilësisë, mjedisit dhe sigurisë.

Me aktivitetet për aplikimin e sistemit të udhëheqjes me mjedisin, KOSTT ka filluar që në vitin 2009. Norma Ndërkombëtare ISO 14001:2001 sot është standardi më i përparuar për udhëheqjen me mjedisin, i cili është i zbatueshëm në secilën ndërmarrje e cila dëshiron ta aplikojë, mirëmbajtje dhe pandërprerë të përmirësimit të sistemit të vet të udhëheqjes me mjedisin. Zbatimi i një qasjeje të tillë nga ana e ndërmarrjes, është proces vullnetar. Kujdesi i veçantë, mjedisit i kushtohet edhe gjatë implementimit të projekteve. Në procesin e planifikimit të projekteve varësisht sipas kërkesave ligjore, bëhen studimet e ndikimeve në mjedis të objekteve energjetikë. Mirëpo veprimtaria e KOSTT-it nuk konsiderohet ndër veprimtaritë që janë me potencial të lartë për ndotjen e mjedisit.

Dispozita e rëndësishme e normës Ndërkombëtare ISO 14001 përfshinë obligimin e ndërmarrjes në politikën personale të udhëheqjes me mjedisin, me të cilën ndërmarrja përcakton strategjinë dhe qëllimet e veta në raport ndaj mjedisit, duke realizuar synimet e veta në mënyrë që ato të jetësohen në praktikë. Me sistemin e udhëheqjes me mjedisin dhe sigurinë parashtrihen kriterë të barabarta, brenda të cilave ka mundësi të planifikohen, zbatohen, verifikohen dhe të rishqyrtohen të gjitha ndikimet e mundshme në mjedis dhe masat e mbrojtjes së mjedisit në të gjitha segmentet e afarizmit në një ndërmarrje.

Parimet themelore të lidhura me udhëheqjen e mjedisit përfshijnë rinjohjen e aspekteve dhe ndikimeve në mjedis në bazë të cilave parashtrihen synimet dhe programet, përcillen rezultatet e matshme të zbatimit të tyre, andaj në mënyrë periodike ndërmerren aktivitete për përmirësim permanent.

Me qëllim të kompensimit të shpyllëzimit përgjatë linjave të tensionit të lartë, për të mbajtur sigurinë dhe funksionimin normal të linjave, KOSTT planifikon në bashkëpunim me institucionet qendrore dhe lokale të përkrah mbjelljen e drunjëve dhe gjelbërimit të sipërfaqeve.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 38 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Nga certifikimi me sistemin e udhëheqjes me mjedisin dhe sigurinë, priten efekte pozitive, siç janë: përmirësimet e gjendjes në perimetrin mjedisor dhe të sigurisë vetanake, investimet më racionale në projektet e mbrojtjes së mjedisit dhe sigurisë, si dhe shumë efekte tjera të ngjashme. Nga ana tjetër, synohet një avancim në raport me institucionet kompetente, duke bërë ngritjen e përgjegjësisë dhe vetëdijes mbi mbrojtjen e mjedisit dhe të sigurisë në tërësi, si dhe duke përmirësuar pasqyrën afariste ndaj publikut të gjerë, gjë që i kontribuon përbushjes së synimeve themelore afariste të KOSTT-it.

KOSTT gjatë vitit 2018 ka përfunduar me matjen e FEM (rrezatimeve jo jonizuese) dhe matjen e ndotësve fiziko-kimik dhe kushteve mikroklimatike në vendin e punës në nënstacionet dhe linjat elektrike të tensionit të lartë, si përkushtim për një mjedis të shëndosh dhe përbushje të kërkesave ligjore sipas Ligjit për Sigurinë dhe Shëndet në Punë, Ligjit për Mbrojtje nga Zhurma dhe Ligjit për Mbrojtje nga Rrezatimi Jo-jonizues, Jonizues dhe Sigurinë Nukleare.

Me këtë qasje KOSTT-i si ndërmarrje publike bëhet anëtar i përhershëm, i vetëdijshëm dhe i përgjegjshëm i mjedisit në të cilin vepron si dhe përmes sistemit që aplikon, me qëllim që ta përparojë cilësinë e jetës në mjedisin e drejtpërdrejtë, si dhe atë në nivelin global.

Gjithashtu implementimi i Standardin ISO 14001:2015 është një mundësi shtesë në përbushjen e kërkesave dhe avancimin e vazhdueshëm të kriterëve që dalin prej tij për një menaxhim me cilësor të mjedisit në punë, krahas sistemit të integruar të menaxhimit të cilësisë, mjedisit dhe sigurisë

8 PLANI INVESTIV

8.1 Plani Zhvillimor dhe investiv i Rrjetit të Transmetimit (PZHTŞPIZHT)

Objektivi kryesor i Planit Investues 2024 është vazhdimi i aktiviteteve rreth implementimit të projekteve nga plani investiv 2018-2022, të cilat për shkakë të pandemisë, krizës globale energjetike dhe rritjes së çmimeve nuk janë realizuar me kohë ose kanë filluar me vonesë me implementim. Është bërë identifikimi i projekteve nga Plani Zhvillimor 2023-2027 për investimet e domosdoshme, planifikimi i buxheti për vitin 2024, sigurimi i burimeve të financimit për projektet kanë për qëllim realizimin e objektivave strategjike të KOSTT-it.

Bazuar në Planin Zhvillimor dhe Investiv të Transmetimit (PZHIT) 2023-2027, KOSTT planifikon investimet për projektet kapitale sipas prioriteteve në :

- Përforcimet në rrjetin e transmetimit ;
- Përkrahja e ngarkesës/nyjet e reja 220/110/35/10(20)kV;
- Ri-vitalizimi i rrjetit të transmetimit;
- Projektet përkrahëse për operimin e sistemit të transmetimit (menaxhim, kontroll, monitorim, matje, telekomunikim dhe TIK);
- Përkrahja e gjenerimit;

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 39 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Përkrahja në integrimin në rrjetin e transmetimit të gjeneruesve me energji të ripërtëritshme.

Përgjithësisht, vlerësimet financiare të projekteve janë bazuar nga të dhënat e zhvillimeve të kaluara të projekteve të zhvilluara, nga prodhuesit, çmimet e kontratave (bazuar në ofertat e fundit të pranuar për projektet e ngjashme në Kosovë), si dhe nga vlerësimet, studimet dhe raportet e tjera të bëra nga kompanitë konsultuese, si dhe ngjarjet me ndikim në kostot e zhvillimit të projekteve në aspektin global.

Investimet e planifikuara në Rrjetin e Transmetimit drejtpërsëdrejti ndikojnë në:

- rritjen e kapaciteteve transmetuese nacionale dhe ndërkufitare duke eliminuar fytyrë të ngushta;
- menaxhimin më efikas të sistemit elektroenergetik, duke zbatuar teknologji të avancuara të monitorimit dhe kontrollit;
- rritjen e sigurisë dhe besueshmërisë së sistemit transmetues;
- rritjen e saktësisë së matjeve komerciale, zvogëlimin e humbjeve teknike në rrjet;
- përmirësimin e profilit të tensionit që reflekton në kualitet të lartë të furnizimit me energji elektrike dhe mundësisë së përkrahjes së zhvillimit të gjithmbarshëm ekonomik dhe industrial të vendit;
- plotësimin e kriterit N-1 që kërkohet sipas kodit të rrjetit dhe ENTSO-E;
- Përkrahja e gjenerimit respektivisht gjeneruesve të energjisë së ripërtëritshme.

Buxheti i planifikuara për vitin 2024, bazuar në Planin Pesëvjeçar Investues 2023- 2027 të aprovuar nga ZRrE përfshijnë një rang shumë të gjerë nga dhjetëra mijëra deri në dhjetëra miliona euro. Vlera totale e planifikuara e buxhetit për vitin 2024 varion nga 4 mil€ deri në 11 mil, varet nga investimet e planifikuara me Kfw faza e VII me WBIF – grant dhe investimet e EU/IPA si grant.

8.2 Përshkrimi i disa projekteve më të rëndësishme

8.2.1 Projektet në vazhdimësi

Statusi i Grupi i të projekteve të cilat kanë filluar gjatë viteve 2021-2023 janë dhënë si më poshtë:

- **Ndërtimi i NS 110/35/10(20) kV Kastrioti (Ferizaj 3) me transformatore 40MVA**

Bazuar në planin zhvillimor të rrjetit të transmetimit 2018-2022, ndërtimi i nënstacionit të ri 110/35/10(20) kV Ferizaj 3 i tipit GIS i hapur, si prioritet për përkrahjen e ngarkesës është planifikuar dhe realizuar nga Buxheti i KOSTT -it. Kontrat është nënshkruar në mars të vitit 2021, ndërsa punët implementuese kanë filluar në maj të vitit 2021, projekti është realizuar sipas kontratës brenda 24 muajve dhe ka përfunduar brenda 24 muajve , në maj të vitit 2023. Janë realizuar të gjitha testimet por fatëkeqësisht projekti nuk është energjizuar për shkak të vonësive të shkaktuara në realizimin e projektit të ndërlidhur të linjës 110kV.

Përshkaë të ndërlidhshmëris me projektin e linjës, projekt financiarisht nuk është përmbyllur por mbetet një buxhet i planifikuar në vlerë prej 24,000 € për vitin 2024.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 40 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Ndërtimi i nënstacionit të ri 110/35/10(20)kV do të ndikoj në shpërndarjen e ngarkesës nga NS Bibaj në nënstacionin e ri, duke evituar rrezikun e rënies së transformatorëve dhe shkaktimin e sasive të mëdha të energjisë së padërguar tek konsumatorët, me efekt negativ për bizneset, industrinë dhe qytetarët.

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- *Furnizimi i besueshëm dhe kualitativ i konsumit të Ferizajit dhe rrethinës;*
- *Shkarkimi i ngarkesës së transformatorëve në NS Bibaj;*
- *Reduktimi i humbjeve teknike në rrjetin e shpërndarjes;*
- *Reduktimi i sasive të mëdha të energjisë së padërguar të konsumatori si rrjedhojë e eliminimit të fyteve të ngushta në rrjetin e shpërndarjes.*

• **Ndërtimi i linjës/kabllos 110 kV për kyçe të nënstacionit të ri 110/35/10(20) kV Ferizaj3 (Kastrioti).**

Projekti është nënshkruar në maj 2021 dhe është dashur të përfundoj në maj të vitit 2023. Për shkak të vonesave në shpronësim dhe servitud dhe ankesave nga pronarët për trasenë e linjës, lënda ka qenë në proces gjyqësor. Kjo ka shkaktuar vonesa në marrjen e lejes ndërtimore dhe fillimin e implementimit të projektit sipas planit, prandaj KOSTT në marrëveshje me kontraktorin ka bërë amandamentimin e kontratës dhe shtyerjen e afatit deri në maj të vitit 2024, pa kompensim financiar. Kjo ka shkaktuar vonesë në Energjizimin e Nënstacionit të ri 110/35.10(20)kV Ferizaj 3.

• **Ndërtimi i NS 110/35/10(20) kV Fushë Kosova**

Në listën e projekteve më prioritet nga këndvështrimi i KEDS-it, përkrahja e ngarkesës është ndërtimi i nënstacionit Fushë Kosova 110/10(20) kV në afërsi të nënstacionit ekzistues 35/10 kV. Kontrata e implementimit të projektit është nënshkruar në janar të vitit 2022. Projekti ky që është në fazën e implementimit dhe pritet të përfundoj gjatë vitit 2024.

Zhvillimi i hovshëm në komunën e Fushë Kosovës i ndërtimeve të larta menjëherë pas luftës dhe që vazhdon edhe tani me trend të njëjtë, ka rezultuar me ngritje të vazhdueshme të konsumit të energjisë elektrike. Ky nënstacion aktualisht furnizohet përmes dy linjavë 35 kV, 95 mm² nga NS Kosova A dhe NS Prishtina1. Në bazë të informacioneve nga KEDS kapacitetet transformuese 35/10 kV kanë kaluar kufirin kritik, ndërsa në anën tjetër ngarkesa në rajonin e Fushë Kosovës ka tendencë të rritjes së vazhdueshme. Për këtë arsye është parë e nevojshme krijimi i kësaj nyjës së re 110/35/10(20) kV në Fushë Kosovë e cila do të përmban kapacitete të mjaftueshme transformuese, fillimisht një transformator tre-pshtjellor 110/35/10(20) kV i cili do të ndërlidhet me rrjetin aktual furnizues 35 kV duke krijuar unazë të rëndësishme 35 kV që ndërlidhet me NS Prishtina 1. Infrastruktura e linjavë furnizuese të nënstacionit përfshinë linjë ajrore dyfishe me gjatësi 2.91 km (360mm²-AlÇe) dhe 1.23 km linjë kablore dyfishe e llojit XLPE Al, 1000 mm² është implementuar në kuadër të projekteve të kredituara nga BËRZH.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 41 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Furnizimi i besueshëm dhe kualitativ i konsumit të Fushë Kosovës;
- Shkarkimi i ngarkese së Transformatorëve në NS Prishtina 1 dhe NS Kosova A;
- Reduktimi i humbjeve teknike në rrjetin e shpërndarjes;
- Shfrytëzimi optimal i linjës së konvertuar (Kosova A - Lipjan – Ferizaj 2);
- Optimizimi i rrjedhave të fuqisë në linjat 110 kV që furnizojnë nënstationet e Prishtinës si rrjedhojë e shkarkimit të transformatorëve në NS Prishtina 1 dhe NS Kosova A;
- Reduktimi i sasive të mëdha të energjisë së padërguar të konsumatori si rrjedhojë e eliminimit të fyteve të ngushta në rrjetin e shpërndarjes.

• **Furnizimi dhe instalimi i Transformatorit të Fuqisë 40MVA për NS Fushë Kosova;**

Për shkakë të situatës globale të krijuar dhe rritjes së çmimeve të tregut projekti i më poshtëm i tenderuar sipas buxhetit të vitit 2022 ka dështuar (për shkak të ofertave me çmime më të larta), tani projekti është në fazën e ritenderimit .

Furnizimi dhe instalimi i Transformatorit të fuqisë 40MVA për NS Fushë Kosova, vonesat në nënshkrimin e kontratës për furnizimin me transformator të fuqisë 40MVA do të ndikojnë në Energjizimin e Nënstationit të ri 110/35/10(20)kV Fushë Kosova.

• **Përgaditja e Dokumentacionit Ndërtimor projektues për NS 220/35/10(20)kV Malisheva me linjën transmetuese 220kV**

Projekti ka si objektiv kryesor përgaditjen e Dokumentacionit Ndërtimor Projektues, për KOSTT (Autoriteti Kontraktues) për dizajnin Konceptual/ideor, Projektin Kryesor, si dhe të gjitha dokumentacionet tjera sipas ligjit, për nënstationin të ri AIS “NS 220/35/10(20) kV – Malisheva” me linja përcjellëse 220kV, me qëllim të ndërtimit të suksesshëm të nënstationit të ri 220/35/10(20) kV, sipas IEC standardeve, Kodit të rrjetit, Kodit të pajisjeve elektrike dhe ligjeve rregullative dhe ligjit për ndërtim (Ligji për Ndërtim Nr. 04/L – 110 , me plotësimet, udhëzimet administrative përkatëse, Ligji i prokurimit, Ligji për Planifikim Hapësinor, etj) në Kosovë të cilat janë në fuqi.

Kompania kontraktuese do të përgatisë për KOSTT-in (Autoritetin Kontraktues) komplet Dokumentacionit Ndërtimor Projektues (Projektit Ekzekutiv) për tenderim duke përfshirë të gjitha specifikat teknike dhe ato ndërtimore dhe kërkesat konform Ligjeve në fuqi në Kosovë dhe Standardeve Europiane, për ndërtimin dhe instalimin e nënstationit të ri 220/35/10(20)kV me linjën ajrore përcjellëse.

Procesi i përgaditjes së dokumentacionit do të jetë maksimum pesë (5) muaj, që nënkupton deri në dorëzimin e dokumentacionit në Ministri për marrjen e lejeve ndërtimore. Kontraktori përgaditë dokumentacionin

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 42 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektor: Buxheti dhe Planifikimi Strategjik</i>

ndërtimor projektues dhe bashkë me Autoritetin Kontraktues aplikojnë për marrjen e kushteve ndërtimore dhe Leje Ndërtimore. Projekti pritet të përfundoj në fillim të vitit 2024.

8.2.2 Projektet e planifikuara për 2024 buxheti i KOSTT

• Ndërtimit të Nënstacionit 220/35/10(20) kV - Malisheva

Projekti Malisheva është futur në listën e projekteve kapitale të cilat përkrahin ngarkesën dhe përforcojnë kapacitetet transmetuese të rrjetit.

Situata e furnizimit të rajonit të Malishevës është jo e mirë, pasi që ky rajon aktualisht furnizohet përmes linjës së vetme 35 kV nga NS Rahoveci. Distanca e madhe e kësaj linje krijon humbje të mëdha të fuqisë aktive dhe reaktive duke ndikuar negativisht në kualitetin e fuqisë elektrike të liferuar deri te konsumatori. Niveli i tensionit 35 kV dhe niveleve tjera shpërndarëse gjatë ngarkesës dimërore është nën vlerat minimale të lejuara sipas kodit të shpërndarjes. Për të arritur një furnizim të qëndrueshëm dhe afatgjatë me energji elektrike për rajonin e Malishevës, është i nevojshëm ndërtimi i një nënstacioni 220/35/10(20) kV me kapacitet transformues 1x40 MVA.

NS Malisheva do të kyçet në linjën ekzistuese 220 kV NS Drenasi - NS Prizren 2, përmes linjës dyfishe AIÇe 490 mm² me gjatësi shumë të shkurtër rreth 500m.

Përfitimet e pritshme nga ky projekt janë:

- Furnizimi i besueshëm dhe kualitativ i konsumit të Malishevës;
- Optimizimi i rrjedhave të fuqisë dhe shkarkimi i transformatorëve në NS Rahoveci;
- Reduktimi i sasive të mëdha të energjisë së padërguar te konsumatori si rrjedhojë e eliminimit të fyteve të ngushta në rrjetin e shpërndarjes;
- Reduktimi i humbjeve teknike në rrjetin e shpërndarjes;
- Përkrahje e zhvillimit ekonomik të Malishevës;

Përgatitja e Termave të referencës dhe Specifikimit teknik do të përgaditet nga stafi i KOSTT bazuar në projektin "Përgatitja e Dokumentacionit Ndërtimor projektues për NS 220/35/10(20)kV Malisheva me linjën transmetuese 220kV" në bazë të planit projekti pritet të tenderohet në vitin 2024 dhe të përfundoj në vitin 2026. Projekti financohet nga buxheti i KOSTT.

Nënstacioni planifikohet që të ketë edhe transformatorin e dytë 220/10(20) kV, i cili planifikohet të investohet në të ardhmen.

• Përgatitja e Dokumentacionit Ndërtimor projektues për Rehabilitimin e NS Vushtrri 1

Projekti ka si objekt kryesor përgatitjen e Dokumentacionit Ndërtimor Projektues, për KOSTT (Autoriteti Kontraktues) për dizajnin Konceptual/ideor, Projektin Kryesor, si dhe të gjitha dokumentacionet tjera sipas

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>vet. 1.3</i>	<i>faqe 43 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

ligjit, për rehabilitimin e nënstacionit ekzistues Rehabilitimit të NS 110/10(20)kV Vushtrri 1, sipas IEC standardeve, Kodit të rrjetit, Kodit të pajisjeve elektrike dhe ligjeve rregullativave dhe ligjit për ndërtim (Ligji për Ndërtim Nr. 04/L – 110, me plotësimet, udhëzimet administrative përkatëse, Ligji i prokurimit, Ligji për Planifikim Hapësinor, etj) në Kosovë të cilat janë në fuqi.

Kompania kontraktuese do të përgatisë për KOSTT-in (Autoritetin Kontraktues) komplet Dokumentacionit Ndërtimor Projektues (Projektit Ekzekutiv) për tenderim duke përfshirë të gjitha specifikat teknike dhe ato ndërtimore dhe kërkesat konform Ligjeve në fuqi në Kosovë dhe Standardeve Europiane, për rehabilitimin e instalimin e nënstacionit të ri 110/10920)kV Vushtrri 1. Projekti duhet të zhvillohet gjatë vitit 2024

NS Vushtrri 1 është një ndër nënstacionet e para të ndërtuara në Kosovë me një konfiguracion i cili nuk siguron selektivitet adekuat të mbrojtjeve rele. Ri-vitalizimi i këtij nënstacioni është i domosdoshëm nga fakti që në zbarrat e tij 110 kV janë të lidhura 3 linja 110 kV, njëra prej të cilave bartë fuqinë e gjeneruar nga PE Selaci 105 MW. Gjendja teknike e nënstacionit nuk është e kënaqshme dhe si e tillë rrezikon sigurinë e rrjetit 110 kV që ndërlidhë Vushtrri 2, Trepça, Vallaqi dhe Ilirida. Konfiguracioni aktual i NS Vushtrri 1 nuk siguron selektivitet të duhur në rast të prishjeve në njërin nga linjat e lidhura në nënstacion. Dy linjat 110 kV operojnë vetëm përmes ndërprerësit tërthor. Në përkeqësimin e gjendjes së sigurisë ka ndikuar edhe avaria në NS Trepça e cila aktualisht është e lidhur në rrjetin 110 kV në konfiguracion të pa favorshëm sa i përket sigurisë së rrjetit. Ri-vitalizimi i nënstacionit parasheh ndërrimin e pajisjeve të tensionit të lartë 110 kV, ndërrimin e sistemit të zbarrave dhe portaleve duke ndërtuar sistemin me zbarratë të dyfishta dhe me fushë lidhëse.

Projekti ndërlidhet me projektin: Ri-vitalizimi i segmentit të linjës 110 kV NS Bardhi – NS Ilirida- NS Vallaqi me ç’ rast dy fushat e lira të linjave 110 kV do të shfrytëzohen për këtë projekt si dhe është përkrahje e Energjisë së ripërtrishme.

▪ **“Furnizim me harduer”**

Në sistemin TIK të KOSTT janë në shfrytëzim një numër të madh i aseteve (mbi 200 PC aktive, rreth 35 server virtual dhe fizik, 4 storage, 60 switch, një numër i konsiderueshëm i printerëve, 50 pajisje të kontrollës kohore dhe pajisje tjera përcjellëse, kamera, telefonaVoIP). Konform politikave të sektorit të TIK ndërrimi i PC-ve bëhet në çdo pesë vjet aq sa parashihet amortizimi i tyre. Përveç amortizimit kohor, migrimi i sistemit operativ i realizuar në vitin 2021 këtë gjë e ka bërë domosdoshmëri.

Përmbajtja e përgjithshme e projektit

Në kuadër të buxhetit për harduer parashihen përveç blerjes së PC-ve edhe blerjet e server-ëve, firewallit, storage-it, switch-ave, shiritave magnetik, kontrollave kohore, printerëve dhe pajisjeve tjera përcjellëse të cilat gjithashtu e kanë kohën e vet të amortizimit.

Objektivat e projektit dhe përfitimet

Furnizimi me harduer është jetik në ofrimin optimal të shërbimeve që ofron sektori TIK. Rritja e kërkesave në shfrytëzimin e resurseve të këtij sistemi dhe amortizimi i pajisjeve janë dy komponentë që këtë proces e bëjnë të vazhdueshëm.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 44 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- **Furnizimi me Makineri për tërheqje të përçuesit**

Përgatitja e infrastrukturës dhe krijimi i kushteve për pune, mirëmbajtje dhe intervenime.

Furnizimi me pajisje profesionale për tërheqjen e përçuesit, me qëllim të kompletimit dhe mbulimit të nevojave të mirëmbajtjes. Krijimi i kushteve për mirëmbajtje efikase dhe në kohë të SEE.

Furnizimi me këto vegla do ti mundësoj KOSTT-it që në situata të avarive me të mëdha, në rastet kur dëmtohen me shume se një fushe e përçuesit fazor, dhe atij mbrojtës të munde të bëjë zëvendësimin e tij.

Gjithashtu pasi që KOSTT-i ka të komercializuar edhe përçuesit optik, në rast të avarive duhet që ti riparoj të njëjta pasi që përmes kontratës ka krijuar obligime kontraktuale për riparimin e tyre.

- **Furnizimi me pjese rezerve për linja transmetuese**

Qëllimi kryesor i këtij projekti është furnizimi i pjesëve rezerve të cilat do të përdoren në linjat e sistemit 110/220/400 kV në vendet ku kërkojnë zgjedhjet e problemeve dhe rehabilitimet e nevojshme për planin vjetor të mirëmbajtjes.

Nëpërmjet këtij projekti synojmë që të furnizojmë materiale si izolator, përçues, përçues mbrojtës, pjesë dhe materiale rezeve vjerrëse, profile metalike, shtylla etj.

Ky projekt ka për synim që të arrihen kryesisht objektivat të cilat do të ndikojnë pozitivisht në përmirësimin e gjendjes ekzistuese, si dhe veprimin e shpejtë për mirëmbajtjen dhe riparimin e linjave dhe operimit të rrjetit të transmissioinit në rastin e mirëmbajtjes së planifikuar, si dhe në situata avarie.

8.2.3 Shërbimet konsulentë për Projektet e planifikuar nga KfW dhe Grant (EU/IPA dhe WBIF)

KOSTT në kuadër bashkëpunimit shumëvjeçar me KfW si njërin nga donatorët dhe financuesit kryesor të zhvillimit të sektorit të energjisë në Kosovë, dhe në veçanti KOSTT, dhe bashkëpunimit ndërqeveritar ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës Federale të Gjermanisë, në dhjetor të vitit 2022 ka nënshkruar marrëveshjen për kredi me KfW faza e VII e projekteve si dhe ka aplikuar për Grant në WBIF, si përkrahje për zhvillimin e projekteve të parapar për fazën e VII .

Përmes programit IPA 2024 në EU, KOSTT ka aplikuar për Grant në vlerë prej 11.5mil euro për projektin e linjës, i cili projekt është pranuar nga EU

Shërbimet Konsulente për projektet planifikohet të fillojnë gjate vitit 2024 ;

Gjatë vitit 2024 pritet të zhvillohen procedurat e prokurimit përmes kfw dhe sipas ligjeve europiane për Shërbimet konsulentë të cilat do të jenë të angazhuara për përgaditjen e specifikimeve teknike, procedurave të tenderimit, tenderimin, evaluimin si dhe mbikëqyrjen e projekteve gjate implementimit, ndërsa projektet pritet të tenderohen dhe zhvillohen që nga viti 2025.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 45 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Spektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN	DT-FI-012
	2024	
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 46 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

9 TABELA E INVESTIMEVE KAPITALE PËR VITIN 2024

Kodi buxhetor	Emri i Projektit	Departamenti/Zyrja	Buxheti i planifikuar për projektin në total	Periudha e Kompletimit	Buxheti i planifikuar 2024	Kredi	Kostt	Buxheti 2025	Buxheti 2026	Buxheti 2027	Të aprovuara nga ZRRE
023/26	Shpronësimi dhe servituti për projektet e Berzh, programi IPA dhe të tjera	Z L	800,000	Q2 2017 - Q4 2024	400,000	0	400,000		-		po
023/115	Shërbimet konsulente faza VII - KFW	Zhv. Rrj	2,500,000	Q1 2023- Q4 2027	600,000	600,000		600,000	600,000	700,000	po
023/140	Ndërtimi i Nënstacionit të ri - GIS 110/35/10(20) kV Kastrioti (Ferizaj) me një transformatore të fuqisë 40MVA (LOT1)	Zhv. Rrj	4,956,000	Q2 2021- Q2 2024	24,000	-	24,000	-	-		po
023/140-1	Linja transmetuese 110kV për NS Ferizaj 3 (Kastriot)	Zhv. Rrj	1,534,000	Q2 2021- Q2 2024	591,601	-	591,601	-	-		po
023/155	Ndërtimi i Nënstacionit të ri - GIS 110/35/10(20) kV Fushë Kosova (LOT2)	Zhv. Rrj	4,250,000	Q4 2021 - Q4 2025	771,819		771,819	-	-		po
023/157	Transformatori i fuqisë 40MVA në NS 110/35/10(20) kV Fushë Kosova	Zhv. Rrj	1,156,400	Q1 2023 - Q4 2025	809,480	-	809,480	173,460	-	-	po
023/156	NS 220/35/10(20) kV -Malisheva linjat transmetuese 220kV dhe transformator 1x40MVA	Zhv. Rrj	6,836,500	Q2 2024 - Q2 2026	1,025,475	-	1,025,475	3,076,425	2,050,950	683,650	po
Përgaditja e projekteve ekzekutive për 2 projekte sipas planit investiv 2023-2027:											
023/158	NS 220/35/10(20) kV -Malisheva linjat transmetuese 220kV dhe transformator 1x40MVA	Zhv. Rrj	236,000	Q1 2023- Q1 2024	94,000		94,000	-			po
	Furnizimi dhe instalimi i Reaktorit shant-variabil 100 MVA, 400 kV në										

**PLANI I BIZNESIT PËR VITIN
2024**

DT-FI-012

ver. 1.3

faqe 47 nga 63

Departamenti: Financiar dhe i Thesarit

Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

NS Ferizaj 2											
	Revitalizimi i pajisjeve TL në NS Decani dhe NS Prishtina 2	Zhv. Rrj	159,000	Q2 2023- Q2 2024	159,000		159,000				po
	Ri-vitalizimi i pajisjeve të TL 110kV në NS Vushtrri 1										
023/126	Furnizimi me pjesë rezervë për Nënstacione	OT	1,815,000	Q1 2023 - Q4 2027	500,000	0	500,000	300,000	326,271	326,271	po
023/125	Furnizim me pjesë rezerve për mirembajtje të linjave transmetuese	OT	1,705,000	Q1 2023 - Q4 2027	330,000		330,000	330,000	385,000	385,000	po
023/100	Furnizimi me Instrumente dhe Vegla speciale për kablllo të tensionit të lartë.	OT	118,000	Q1 2024 - Q4 2024	118,000		118,000				po
023/101	Furnizimi me dron (Droni, Software, Trajnimi, Analiza e të dhënave)	OT	95,000	Q1 2024 - Q4 2024	95,000		95,000				po
023/102	Furnizimi me pajisje speciale për ekipin e mirembajtjes	OT	100,000	Q1 2024- Q4 2025	50,000		50,000	50,000			po
023/103	Furnizim me kamionetë	OT	82,600	Q1 2024 - Q4 2024	82,600		82,600				po
023/12	Furnizimi me këthina 20kV	OT	550,000	Q4 2023- Q4 2024	550,000		550,000				po
023/14	Furnizimi dhe montimi i shenjave për sinjalizim të linjave sipas kërkesë së Aviacionit Civil	OT	550,000	Q1 2023 - Q4 2027	137,500		137,500	137,500	137,500	137,500	po
023/15	Furnizim me pajisjen testuese për mbrojtje rele Omikron CMC	OT	150,000	Q4 2023 - Q4 2024	150,000		150,000				po
023/27	Furnizimi dhe montimi i ridrejtuesve modular 110VDC&220VDC, Invertor modular, konverter 110/48VDC 220/48VDC dhe shpërndarje DC	OT	255,000	Q1 2023- Q4 2027	68,000		68,000	49,000	38,000	32,000	po
023/13	Softueri për kalkulimin e parametrave dhe selektivitetit të Mbrojtjeve rele	OT	25,000	Q4 2023- Q4 2024	25,000		25,000				po

PLANI I BIZNESIT PËR VITIN

2024

DT-FI-012

ver. 1.3

faqe 48 nga 63

Dëpartamenti: Financiar dhe i Thesarit

Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

023/28	Furnizimi dhe instalimi i baterive industriale pa mierzmbajtje	OT	220,000	Q1 2023- Q4 2027	43,000		43,000	38,000	38000	29,000	po
023/147	Rregullimi i Dhomes-Reserve te Servereve, Qendra Emergjente	Sh P	330,000	Q4 2022 - Q4 2023	330,000		330,000				po
023/153	Punimi i depos së mbyllur në Obiliq	Sh P	168,740	Q1 2023- Q4 2023	168,740		168,740				po
023/151	Renovimi i ndërtesave Komanduese në: NS Prizreni 2; NS Vitia; NS Gjakova 1(kati perdhese), Prishtina 4 dhe NS tjera sipas nevojës	Sh P	143,000	Q4 2023 - Q4 2027	77,000		77,000	22,000	22000	22,000	po
023/152	Renovimi i rrethojave ne: NS-Burimi dhe NS-Prishtina 5 dhe NS Vitia	Sh P	143,000	Q1 2023 - Q4 2027	88,000		88,000	55,000			po
023/18	Punimi i kyçjeve në rrjet të qytetit të ujit dhe kanalizimit dhe punimi i rrugeve te qasjes në: NS-Gjilani 5, NS-Vushtrria 2 dhe NS tjera sipas pëlqimeve nga Komuna	Sh P	55,000	Q1 2022 - Q4 2027	11,000		11,000	11,000	11,000	11,000	po
023/167	Renovim i pjesës së lokaleve në Kurriz-mbi plato	Sh P	49,500	Q1 2023 - Q4 2023	49,500		49,500				po
023/141	Ndërtimi i infrastrukturës së Sigurisë së Lartë në Selinë Qendrore	Sh P	220,000	Q 2023 - Q4 2024	220,000		220,000				po
023/21	Softuer për detektimin e sulmeve kibernetike	Sh P	77,000	Q1 2023 - Q4 2023	38,500		38,500		38500		po
023/11	Licensa per Antivirus	Sh P	88,000	Q1 2023 - Q4 2024	35,200		35,200		16,500	27,300	po
023/30	Ndërrimi i pajisjeve të rrjetës LAN në qendër dhe Nënstacione	Sh P	330,000	Q4 2023- Q4 2025	165,000		165,000	165,000			po
023/31	Licensa për softuer (MS Project, MS Visio, SQL Server, Acrobat, Netwriks Auditing, Remote Aministracione, Solar winds patch Manager dhe te	Sh P	220,000	Q4 2023- Q4 2025	110,000		110,000	110,000			po

PLANI I BIZNESIT PËR VITIN**2024****DT-FI-012**

ver. 1.3

faqe 49 nga 63

Departamenti: Financiar dhe i Thesarit

Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

	tjera)										
023/32	Zhvillimi dhe avansimi i kostportalit sipas kërkesave të reja	Sh P	55,000	Q4 2023- Q4 2024	55,000		55,000				po
023/33	Furnizimi me Harduer	Sh P	880,000	Q1 2023- Q4 2026	430,000		430,000	220,000	220,000	0	po
023/34	Sistemi i Backupit	Sh P	385,000	Q4 2023- Q4 2024	385,000		385,000				po
023/35	Licensat NGFW	Sh P	88,000	Q1 2023- Q4 2027	-					44,000	po
023/36	Licensa Barrakuda	Sh P	33,000	Q1 2023- Q4 2027	-					16,500	po
023/37	Furnizimi me inventarë	Sh P	55,000	Q1 2023- Q4 2027	11,000		11,000	11,000	11,000	11,000	po
023/104	Punimi i infrastrukturës përcjellëse në lokacionin e NS Kosova B	Sh.P	66,000	Q1 2024- Q4 2024	66,000		66,000				po
023/105	Renovimi i objektit afarist në Obiliq Kastriot	Sh P	220,000	Q1 2024- Q4 2024	220,000		220,000				po
023/106	Furnizim me OPGW dhe elementet përcjellëse për mirëmbajtjen e rrjetit fibër optike	Sh P	80,000	Q1 2024- Q4 2024	80,000		80,000				po
023/107	Electronic Highway - ENTSO-E	Sh P	150,000	Q1 2024- Q4 2024	150,000		150,000				po
023/39	Avancimi i Aplikacionit të Aseteve	Sh P	125,000	Q1 2024- Q4 2026	41,667		41,667	41,667	41,667		po
023/22	Integrimi në Platformen e ENTSO-E-VP Platform (RG CE function)	OS	350,000	Q1 2023 - Q4 2027	155,000		155,000	50,000	50,000	50,000	po
023/108	Rehabilitimi i Marshalling Kiosk për Transformatorët e Kombinuar 110kV në NS distributive 110/x kV	OS	55,000	Q1 2024 - Q4 2024	55,000		55,000				po
023/109	Module shtesë të softwerit NEPLAN - Short Circuit dhe eksporti në	OS	17,000	Q1 2024 - Q4 2024	17,000		17,000				po

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.3</i>	<i>faqe 50 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

	formatin *raw file										
023/40	Furnizimi me pajisje MDC (10cope) per kompletimin e nenstacioneve distributive 110/x kV	OS	55,000	Q4 2023- Q4 2024	50,000		50,000				po
023/41	Ndërtimi i infrastrukturës së Arkivës së përgjithshme KOSTT dhe Arkivës së Menaxhimit të Projekteve	BNJ	220,000	Q1 2024- Q4 2024	220,000	-	220,000				po
Totali					9,853,082	600,000	9,253,082	5,440,052	3,986,388	2,475,221	

Tabela 1. Investimet kapitale

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 51 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

10 PLANIFIKIMI FINANCIAR

Bordi i Zyres së Rregullatorit për Energji (ZRRë), me datë 23 Mars 2023 nxori Vendim, Aprovohen të Hyrat e Lejuara Maksimale që do të mbliidhen nga Operatori i Sistemit, Transmisionit dhe Tregut – OST/OT (KOSTT Sh.A), për periudhën e tretë Rregullative PRR3 (2023-2027).

Të hyrat e planifikuara të KOSTT-it për vitin 2024 janë indikative, të përcaktuara me shqyrtimin tarifor nga ZRRë për periudhën e dytë tarifore 2023-2027. Pas aprovimit të tarifave për vitin 2024 nga ana e ZRRë-së, ky Buxhet do të rishikohet.

Buxheti është hartuar në harmoni me Ligjin për Buxhetin si dhe me ligjet tjera në fuqi në Republikën e Kosovës.

Të dhënat nga drafti i parë i Bilancit vjetor 2024 janë si në vijim:

Sipas Bilancit Vjetor të Energjisë Elektrike për vitin 2024, prodhimi i energjisë elektrike i cili hyn në rrjetin e transmetimit e prodhuar nga TC Kosova A, TC Kosova B, HC Ujmani HC-Kaskada e Lumbardhit, Parku i erës Kitka dhe Sowi Kosova (Selaci) **për vitin 2024, është planifikuar të jetë 5,420.7 GWh.**

Ndërsa, **prodhimi i përgjithshëm nacional**, duke përfshirë edhe HC-të të kyçura në Shpërndarje dhe gjeneratorët me erë dhe me panele diellore, planifikohet të jetë **5,640.6 GWh.**

Të hyrat nga tarifat direkte të planifikuara për vitin kalendarik **2024 janë 40,127,293 €** . Të hyrat për burimet e ripërtëritshme janë planifikuar **56,603,000 €**. Te hyrat totale per vitin 2024, përfshirë edhe të hyrat e planifikuara për burimet e ripërtëritshme për vitin kalenderik janë **96,730,541.32 €**.

Përveç të hyrave nga tarifa dhe Burimet e Ripërtëritshme, KOSTT ka planifikuar edhe të hyrat tjera në vlerë prej **17,150,000 €**, që së bashku arrijnë vlerën prej **113,880,541 €**.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	ver. 1.2	faqe 52 nga 63
Departamenti: Financiar dhe i Thesarit		Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

10.1 Struktura dhe vlera e të hyrave për vitin 2024

Shënimet janë ne 000 Euro

N.r	TË HYRAT	Buxheti i rishikuar 2023	Buxheti i planifikuar 2024
1	Të hyrat nga rrjeti 220 /400 kV	249	263
2	Të hyrat nga rrjeti 110 kV	13,182	13,916
3	Të hyrat nga sistemi i operimit	24,274	25,626
4	Të hyrat nga operatori i tregut	305	322
5	Të hyrat për Burimet e Ripërtëritshme nga fondi dhe tarifa	54,052	56,603
6	Të hyrat nga tarifat (1 deri 5)	92,062	96,731
7	Të hyrat tjera operative	220	250
8	Te hyrat nga alokimi i kapaciteteve interkonektive	9,300	9,800
9	Të hyrat nga tranziti	600	600
10	Të hyrat e shtyera	6,500	6,500
11	Gjithësej të hyrat tjera (7 deri 10)	16,620	17,150
12	GHITHËSEJ TË HYRAT (6+11)	108,682	113,881

Tabela 2. Të hyrat

10.2 Shpenzimet operative

Të hyrat e lejuara do të shërbejnë për mbulimin e shpenzimeve operative dhe kostove të kapitalit. Kategoritë kryesore të shpenzimeve operative janë:

Shpenzimet e blerjes së energjisë - Humbjet në Transmetim

Shpenzimet e blerjes së energjisë për humbjet në transmetim janë planifikuar në vlerën **9,000,000 €**.

Shpenzimet e planifikuara të stafit për vitin 2024, janë 6,370,528 €:

Pagat për Bordin e Drejtorëve, janë 106,596 €.

Mirëmbajtja - Shpenzimet për mirëmbajtje në buxhetin e vitit 2024 janë planifikuar në vlerën prej **1,034,359.00 €**.

Shpenzimet tjera operative

Kjo kategori e shpenzimeve përfshinë shpenzimet e përgjithshme, të domosdoshme për kryerjen e aktiviteteve të KOSTT-it, në këtë buxhet janë planifikuar në vlerën **2,123,500 €**.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 53 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Shpenzimet e interesit për huamarrje **1,500,000€**

Shpenzimet e tranzitit - janë planifikuar **600,000 €.**

Shpenzime përmbartimore - **100,000**

Shpenzime për konteste gjyqesore dhe të tjera - **50,000**

Shpenzimet e shërbimeve ndihmëse të planifikuara janë në vlerën prej 20,085,000 €.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	ver. 1.2	faqe 54 nga 63
Departamenti: Financiar dhe i Thesarit		Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

10.3 Planifikimi i Pasqyrës së të Ardhurës (Fitimit/Humbjes) për vitin 2024

në 000 Euro

N.r	TË HYRAT	Buxheti i rishikuar	Buxheti i planifikuar
		2023	2024
1	Të hyrat nga rrjeti 220 /400 kV	249	263
2	Të hyrat nga rrjeti 110 kV	13,182	13,916
3	Të hyrat nga sistemi i operimit	24,274	25,626
4	Të hyrat nga operatori i tregut	305	322
5	Të hyrat për Burimet e Ripërtërishme nga fondi dhe tarifa	54,052	56,603
6	Të hyrat nga tarifat (1 deri 5)	92,062	96,731
7	Të hyrat tjera operative	220	250
8	Te hyrat nga alokimi i kapaciteteve interkonektive	9,300	9,800
9	Të hyrat nga tranziti	600	600
10	Të hyrat e shtyera	6,500	6,500
11	Gjithësejt të hyrat tjera (7 deri 10)	16,620	17,150
12	GHITHËSEJT TË HYRAT (6+11)	108,682	113,881
13	Shpenzimet operative (14 deri 26)	98,772	97,773
14	Mirëmbajtja	875	1,034
15	Shpenzimet e stafit	5,675	6,371
16	Pagat për Bordin e Drejtorëve	107	107
17	Shpenzimet tjera operative	1,956	2,124
18	Shërbimet ndihmëse	19,500	20,085
19	Humbjet në transmetim	13,308	9,000
20	Shpenzimet e tranzitit	600	600
21	Shpenzimet e interesit për huamarrje	2,100	1,500
22	Shpenzimet për Burimet e Ripërtriteshme nga tarifa dhe fondi	54,052	56,603
23	Shpenzimeve vjetore të parashikuara nga OST për pagesa kundrejt ENTSO-E	150	100
24	Sherbimi për RSC	100	100
25	Shpenzime permbarimore	150	100
26	Shpenzime për konteste gjyqesore dhe të tjera	200	50
27	Fitimi para amortizimit (12 - 13)	9,910	16,107
28	Zhvleresimi/Amortizimi	15,300	15,200
29	Gjithësejt shpenzimet operative (13 + 28)	114,072	112,973
30	Fitimi / Humbja para tatimit (12 - 29)	(5,390)	907
31	Shpenzimet e tatimit në fitim		
32	Neto fitimi / Humbja (30 - 31)	(5,390)	907

Tabela 3. Pasqyrës e së Ardhurës

	PLANI I BIZNËSIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	ver. 1.2	faqe 55 nga 63
Departamenti: Financiar dhe i Thesarit		Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

Note; Pasqyra është pa efektet e llogarisë balancuese dhe kostot e Veriut.

10.4 Parashikimi i rrjedhës së parasë së gatshme 2024

000 euro

	2024
1. Flukset operacionale të parasë së gatshme	(246)
Pranimet nga blerësit	107,381
Pagesat e furnitorëve	(101,149)
Pagesat ndaj punëtorëve	(6,477)
2. Flukset investive të parasë së gatshme	-
Interesi i arkëtuar	
3. Flukset financiare të parasë së gatshme	(5,914)
Marrje e kredisë	600
Kthimi i kredisë Qeverise	-
Ripagimi i kredive	(5,014)
Pagesa e interesit për kredi	(1,500)
Grantet e pranuar	
4. Rrjedha e parasë së gatshme për periudhën (1+2+3)	(6,160)
5. Balanca fillestare	13,762
6. Balanca përfundimtare (4+5)	7,602

Tabela 4. Rrjedha e parasë

Note ;Pasqyra është pa efektet e llogarisë balancuese dhe Veriun

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	ver. 1.2	faqe 56 nga 63
Departamenti: Financiar dhe i Thesarit		Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik

11 QËNDRUESHMËRIA AFARISTE

11.1 Personeli

Nga viti 2023 ZRrE me aprovimin e buxhetit nuk kufizon edhe numrin maksimal të punëtorëve , kështu që numri mesatar gjatë vitit 2024, është planifikuar të jetë 386 punëtorë.

Ky numër i punëtorëve është i projektuar dhe bazuar në objektivat strategjike dhe në ngritjen e kapaciteteve operative të KOSTT. KOSTT është duke implementuar shumë projekte dhe me përfundimin e tyre, paraqitet nevoja e operimit me këto kapacitete të reja. Gjithashtu, kërkesat për punëtorë ndërlihen edhe me rritjen e obligimeve në raport me ENTSO-E, rritja e numrit të asetëve, numrin e NS-ve të cilat operohen nga KOSTT duke i marrë parasysh edhe kërkesat për një numër më të madh të punëtorëve për mirëmbajtjen e NS 110 kV si dhe nevojat të ndërlihdura me zhvillimet tjera të KOSTT. Sipas kërkesës për rritjen e numrit të punëtorëve për ZRrE gjatë shqyrtimeve tarifore, nga periudha tarifore 2023 – 2027, ZRrE nuk kufizon numrin e lejuar të punëtorëve, kështu që mbetet që KOSTT të vlersojë, mes nevojave për rritje të satfit dhe mundësive buxhetore të aprovuar nga ZRrE për periudhën tarifore 2023-2027.

Zhvillimi i BNJ në KOSTT në përgjithësi është i orientuar në harmoni me strategjinë e kompanisë. Duke marrë parasysh këtë, KOSTT ka krijuar politikat dhe procedurat për të siguruar se stafi mund të kontribuojë sa më efektshëm, për të arritur objektivat e vendosura. Këto politika mbulojnë planifikimin e BNJ, rekrutimin dhe selektimin, trajnimin dhe zhvillimin e aftësive, menaxhimin e performancës, menaxhimin e shpërbllimit dhe barazinë gjinore, zhvillimin e karrierës dhe menaxhimin e talentëve, krijimin e një ambienti të sigurt dhe të shëndetshëm për punë dhe përfshirjen e minoriteteve/pakicës, si dhe politikat tjera të Teknologjisë së Informacionit por edhe të menaxhimit të objekteve. Duke i marrë parasysh ndryshimet në legjislacionet përkatëse por edhe ndryshimet e brendshme si dhe nevojat strategjike të KOSTT këto politika të aprovuara rishikohen permanent. Gjithashtu krahas rishikimit të politikave bëhet edhe rishikimi i procedurave dhe dokumenteve tjera relevante në harmoni me këto kërkesa.

Për zhvillim me efikas të menaxhimit të BNJ dhe shfrytëzimit të teknologjive më të reja të TI gjatë vitit 2019 është bërë kalimi nga moduet e vjetra CAS_HR dhe CAS _Paga në aplikacionin e ri HeRa i cili ka sistemin për menaxhimin e BNJ dhe sistemin e pagave dhe është i nderlidhur edhe me modulën për Menaxhimin personal të të dhënave, ku secili punëtorë ka qasje në një pjesë të të dhënave personale dhe mund të inicioi kërkesat për pushim, sipas nevojës.

KOSTT ka implementuar edhe aplikacionin për menaxhimin elektronik të dosjeve të punëtorëve, i cili ka mundësuar punë më të lehtë me dosjet e personelit në mënyrë të organizuar sipas standardeve dhe politikave të vendosura me mundësitë e integritit edhe me sistemin e burimeve njerëzore, duke i mundësuar personelit qasjen e tyre në dosjet e tyre personale. Ky aplikacion dhe aplikacionet tjera do të zhvillohen në të ardhmen varësisht prej nevojave, kërkesave dhe zhvillimeve të reja.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 57 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

11.2 Implementimi dhe matja e performancës

Implementimi i Planit të Biznesit do të përfshij tri (3) elemente kryesore:

- Vendosja e objektivave dhe identifikimi i veprimeve për çdo departament funksional. Secili departament ka përgatitur një plan operativ bazuar në objektivat e Planit të Biznesit pesëvjeçar dhe planet e veçanta vjetore si ekstrakte dhe vendosjen e objektivave për departamentin dhe veprimet e nevojshme për t'i arritur ato. Vendosja e objektivave do të përcillet për çdo vit pasues.
- Vendosja e buxhetit vjetor për KOSTT-in dhe për çdo departament. Plani i Biznesit do të vendos kontekstin strategjik për buxhetin dhe themelon një bazë për të shfrytëzuar burimet financiare dhe fuqinë punëtore.
- Monitorimi i performancës ndaj objektivave dhe buxhetit. Monitorimi i rregullt i performancës në raport me planin, buxhetin, kohën e realizimit dhe qëllimet e vendosura përmes një sistemi të menaxhimit të performancës, është një çështje esenciale. Ky monitorim do të zbatohet përmes raportimit të rregullt të menaxhmentit.

Sistemi për menaxhimin e performancës do të bazohet në treguesit e vendosur për objektivat strategjike. Procesi i vlerësimit do të kryhet për periudhë vjetore (1 herë në vit).

Procesi i menaxhimit të performancës shtrihet edhe lartë – poshtë duke përfshirë edhe stafin, por gjithashtu ky proces i menaxhimit të performancës do të zhvillohet dhe përmirësohet më tutje në harmoni me zhvillimet dhe kërkesat e reja

11.3 Zhvillimi i kapaciteteve njerëzore

Në bazë të analizës së nevojave për trajnime, do të hartohet një plan i trajnimeve i cili do të merret në konsiderim gjatë implementimit të trajnimeve. Trajnimet do të fokusohen konform nevojave dhe do të mbulojnë të gjitha trajnimet e nevojshme për një ngritje profesionale, efiçente dhe të sigurt në punë.

Shkathtësitë dhe zhvillimi i stafit është një nga prioritetet e KOSTT si synim për realizimin e objektivave dhe arritjen e qasësive të përcaktuara brenda Planit të Biznesit. Në kuadër të kësaj, KOSTT do të promovojë politikën për zhvillimin e talentëve të rinjë, duke rishqyrtuar politikën e rekrutimit, bashkëpunimin me institucionet e arsimit të lartë dhe institucione tjera relevante.

Programet zhvillimore, kurset dhe trajnimet specifike, trajnimi fillestar, zhvillimi i shkathtësive menaxhuese, do të jenë preokupim i BNJ edhe për këtë fazë, për të siguruar që personeli të fitojë shkathtësitë e nevojshme për t'i përcjellë zhvillimet në KOSTT. Edhe më tutje, do të vazhdohet dhe do të implementohen projekte për praktikë profesionale, gjegjësisht Internshipi për studentë në bashkëpunim me Universitetin e Prishtinës – Fakultetin e Inxhinierisë Elektrike, Kosovo CSR Network, MCC dhe projektet tjera.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 58 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

KOSTT gjatë viti akademik 2024/2025, në përkrahje të zhvillimit të kuadrove dhe talentëve në sektorin e energjisë elektrike, planifikon ndarjen e disa bursave për studentë të Fakultetit të Inxhinierisë Elektrike dhe Kompjuterike në përputhje me Politiken për ndarje të Bursave .

Në Plan të trajnimeve, do t'i kushtohet kujdes trajnimeve për siguri dhe shëndet në punë dhe mbrojtje të mjedisit, në përputhje me kërkesat e standardeve ISO 14001 dhe 45001. Në përgjithësi, do t'i kushtohet kujdes ngritjes së kapaciteteve të stafit në fushën e standardeve; (9001; 14001; 45001; 5001; 27001) përfshirë edhe certifikimin e stafit, sipas kërkesave të standardeve. Bazuar në Sistemin e Integruar të menaxhimit dhe kërkesat e standardeve në implementim dhe standardeve të cilat janë duke u zhvilluar në KOSTT, do të hartohet një plan për zhvillimin e kapaciteteve njerëzore në fushën e standardeve.

11.4 Menaxhimi i cilësisë

KOSTT qysh nga viti 2009 ka qenë i certifikuar me fillimisht me Standardin ISO 9001:2008, ndërkaq në vitin 2017 është i certifikuar me Standardin ISO 9001:2015 i cili është i bazuar në principet e menaxhimit kualitativ dhe përmban kërkesa të reja me fokus të posaçëm në përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë me përfshirjen e Menaxhimentit të lartë për të arritur një menaxhim efektiv në kompani. Në të njëjtën kohë KOSTT është certifikuar edhe me standardin ISO 14001 dhe ISO 45001, ndërkaq në dhjetor të vitit 2021 KOSTT është certifikuar edhe me standardin ISO 27001

Me qëllim të azhurnimit dhe harmonizimit të plotë të kërkesave të standardit për menaxhimin kualitativ në Gusht të vitit 2023, KOSTT e ka përfunduar auditimin e jashtëm mbikëqyrës verifikues për ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 dhe ISO 45001:2018 nga kompania ndërkombëtare certifikuese RoyalCert e cila ka bërë raportin e auditimit pa asnjë jo-konformitet, dhe kështu me përfundimin e këtij Auditimi të jashtëm ka përfunduar edhe një cikël i ri-certifikimit për këto ISO Standarde. Para auditimit të jashtëm është zhvilluar Auditimi i brendshëm nga ekipi i brendshëm për cilësi i cili është i trajnuar dhe certifikuar për auditimin e brendshëm.

Në kuadër të Menaxhimit të cilësisë KOSTT, KOSTT ka ndërtuar një "Sistemi të integruar të Menaxhimit të Cilësisë" dhe kështu ka krijuar mundësinë e integritimit edhe të standardeve tjera të cilat mund të zhvillohen në të ardhmen.

Në kuadër të këtyre zhvillimeve, në Dhjetor të vitit 2021 KOSTT është certifikuar edhe me Standardin për Menaxhimin e sigurisë së informacionit (ISMS) ISO 27001:2013, i cili është integruar në Sistemin e Integruar të Menaxhimit të Cilësisë (SIM). Certifikimi është bërë nga trupi certifikues G-CERTi.

Në Dhjetor të vitit 2022 është bërë edhe Auditimi mbikëqyrës verifikues për Standardin ISO 27001:2013 dhe është lëshuar raporti i auditimit pa asnjë jo-konformitet, ndërkaq në Dhjetor të vitit 2023 do të bëhet Auditimi i jashtëm mbikëqyrës verifikues për këtë Standard për Menaxhimin e sigurisë së informacionit (ISMS).

Meqenëse këtë vit ka përfunduar cikli i ri-certifikimit me ISO 9001, 14001 dhe 45001, ndërkaq që në Dhjetor 2023 pritet të përfundojë edhe cikli i certifikimit me ISO 27001, në vitin 2024 planifikohet të bëhet ri-certifikimi në të njëjtën kohë për të gjitha këto Standarde ndërkombëtare.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 59 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxheti dhe Planifikimi Strategjik</i>

Do të ketë përmirësim të vazhdueshëm të sistemit të menaxhimit të cilësisë e për këtë qëllim Menaxhmenti i KOSTT si deri më tani ka treguar përkushtimin dhe përkrahjen e vazhdueshme në mirëmbajtjen dhe zhvillimin e Standardeve. Kjo njëkohësisht është edhe kërkesë e Standardit ISO 9001.

Megjithatë në vitin 2023 do të përfundoj Auditimi mbikëqyrës verifikues për 4 ISO Standardet me të cilat KOSTT është certifikuar, atëherë në vitin 2024 do të skadojë edhe afati i certifikimit prandaj do të fillohet me procedurat e një cikli të ri për Ri-certifikim me 4 Standarde në të njëjtën kohë të cilat janë të integruara në Sistemin e integruara të Menaxhimit (SIM) të KOSTT.

Në të ardhmen do të punohet për certifikim edhe me Standarde tjera varësisht nga zhvillimet e kompanisë dhe kërkesat e Menaxhmentit.

11.5 Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit(TIK)

Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit duke shfrytëzuar të arriturat e zhvillimit të saj dinamike ofron përkrahjen në realizimin e proceseve afariste të kompanisë me qëllim të arritjes sa më efikas të detyrave, më lehtë, më shpejt, më saktë dhe më sigurtë. TIK përveç kësaj ofron edhe promovimin e kompanisë, infrastrukturën komunikuese të telefonisë fikse dhe sistemin e vëzhgimit (CCTV).

Në KOSTT sektori TIK i realizon obligimet e tij në realizimin e proceseve afariste në Departamentin e Financa, Kontabilitetit dhe Thesarit, Burime Njerëzore, Menaxhim dhe Implementimi i Projekteve, Prokurim, Çështjet Rregullative dhe Tarifat, Auditim, Komunikimin me palët e jashtme, arkivimi digjital të dokumentacionit si dhe ndërlikoh funksione të Operatorit të sistemit, Operatorit të Transmisionit dhe Operatorit të Tregut në drejtim të realizimit të vizionit të KOSTT. Përmes infrastrukturës së TIK këto procese duhet të realizohen në mënyrë të sigurt dhe të besueshme prandaj kjo infrastrukturë duhet të mirëmbahet dhe të zhvillohet vazhdimisht konform nevojave dhe trendit zhvillues kështu gjatë pesëvjeçarit 2023-2025 si imperativ përveç mirëmbajtës së gjendjes ekzistuese janë :

- Krijimi i qendrës emergjente të të dhënave për sistemin TIK;
- Përtërija e harduerit në qendrën e të dhënave në Selinë Qendrore për shkak se një pjesë e tij është vjetruar (storage, server, firewall);
- Përmirësimi i sistemit CCTV në nënstacione;
- Përtërija e rrjetit në Nënstacione me switcha të rinj;
- Krijimi i redundancës së plotë të sistemit të TIK në qendrën e të dhënave;
- Zhvillimet e reja në drejtim të digjitalizimit të një numri të proceseve në Menaxhimin e Projekteve, Buxhet, Burime Njerëzore, Financa dhe Shërbime Përkrahëse;
- Përforcimi i sigurisë kibernetike me implementimin e politikave të TIK dhe praktikave/rregullativave të mirënjohura;
- Zbatimi e rekomandimeve që dalin nga testet e Penetrimit i cili është paraparë çdo vit në funksion të mbrojtjes nga sulmet kibernetike (rekomandime të ndryshme lidhur me ndryshime në harduer dhe softuer);

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	ver. 1.2	faqe 60 nga 63
Departamenti: Financiar dhe i Thesarit		Sektori: Buxheti dhe Planifikimi Strategjik

- Realizimin e përgjegjësiqe që dalin nga Ligji i Sigurisë Kibernetike, Agjencionit të Sigurisë Kibernetike dhe CERTit sektorial të energjisë (dy të fundit janë ende në fazat e themelimit);
- Blerja e softuerit të nevojshëm, atij monitorues, certifikatave si dhe përtërjia e licencave të softuerit dhe harduerit;
- Implementimi i mëtutjeshëm i klauzolave të ISO 27001 që i takojnë TIK.

11.6 Menaxhimi i ndërtesave

Në kuadër të Menaxhimit të ndërtesave do të vazhdohet me renovimin e ndërtesave komanduese në NS, me qasje të posaçme të Ndërtesa komanduese e NS Prizreni 2 dhe NS Prishtina 4, duke bërë përmirësimin e kushteve të punës, krijimin e ambienteve për punë si dhe efijencës së energjisë në këto objekte, por duke mos lënë anash edhe mirëmbajtjen vijuese të tyre.

Në kuadër të këtyre projekteve prioritet i është dhënë ndërrimit të dritareve dhe dverve metalike me qelq të njëfishtë duke i zëvendësuar me termike, mbështjellja e fasadave me material termoizolues, furnizimin permanent me ujë të pijshëm për punëtorë dhe ujë për nevoja sanitare si dhe gjelbërimin e NS në harmoni me standardet më të larta ndërkombëtare.

Në vitin 2023 nga aspekti i mbrojtjes fizike të objekteve është planifikuar ndërtimi i rrethojës në NS 110Kv Itogu/Burimi dhe NS 110Kv Vitia sipas standardeve paraprakisht të aprovuara për rrethoja, në varësi nga vlerat e aprovuara buxhetore.

Në vitin 2019 ka hy në fuqi LIGJI Nr. 06/L-014 për infrastrukturën kritike. Pasi që Udhëzimet administrative nga ky Ligj ende nuk janë bërë, Projekti në fjalë është bartur në vitin 2023/24. Bazuar në të KOSTT është duke i përcaktuar prioritetet në plotësimin e kushteve që përcaktohen me këtë Ligj duke filluar me Ndërtesën e Selisë qendrore me Projektin „Ndërtimi i infrastrukturës së Sigurisë së Lartë në Selinë Qendrore” dhe duke planifikuar në vitet në vazhdim projekte të tilla në NS Kosova B, si dhe objektet tjera me rëndësi dhe të përcaktuara si pjesë të infrastrukturës kritike.

KOSTT ka vendos në prioritet veprime tjera për realizimin e parimeve themelore mjedisore të KOSTT-it. Lidhur me këtë ka planifikuar të vazhdojë realizimin e kyçjeve në rrjet të qytetit të ujësjellësit, kanalizimit dhe ujërave atmosferik aty ku ekziston mundësia teknike si dhe rrugëve të qasjes në Nënstacione, duke plotësuar obligimet në aspektin mjedisore.

Me qëllim të krijimit të hapësirave të reja për punë KOSTT parasheh renovimin e hapësirave të mbetura në objektin e saj në Kurriz, duke krijuar zyra të reja, hapësira për depo dhe arkiva.

Gjithashtu gjatë vitit 2024 pritet të prokurohet përsëri (pas vendimit të OSHP) dhe të realizohet “Projekti i ndërtimit të depos në Obiliq” nga konstrukcioni metalik, i cili do të siguroi hapësirën e domosdoshme për sistemimin e materialeve të mirëmbajtjes së KOSTT.

Gjithashtu parashihen edhe punime në rregullimin e jashtëm infrastrukturorë të Nënstacioneve Kosova B dhe Kosova A, etj.

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 61 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

11.7 Marrëdhëniet efektive me palët e interesit

KOSTT beson që përgjegjësia dhe transparenca ndaj aksionarit dhe palëve të tjera të interesit janë ndër parimet bazë në përmbushjen e mandatit të saj si institucion publik, derisa reputacioni është një nga asetet e rëndësishme strategjike i cili ka ndikim në ndërtimin dhe mirëmbajtjen e besimit të palëve interesit. Rrjedhimisht, KOSTT nëpërmes Zyrës për Komunikim dhe Relacione me Publikun në përputhje me Strategjinë e rishikuar të Komunikimit, për vitet në vijim planifikon realizimin e aktiviteteve në shërbim të mirëmbajtjes dhe avancimit të imazhit të kompanisë, avancimin e raporteve me palë të interesit vendore dhe ndërkombëtare, informimit të opinionit dhe palëve të interesit në lidhje me aktivitetet dhe veprimtarinë e KOSTT, avancimin e komunikimit të brendshëm, realizimin e publikimeve, organizimin e ngjarjeve për të prezantuar dhe promovuar të arriturat e kompanisë si dhe vazhdimin e zhvillimit të projekteve promovuese në vazhdimësi.

Si një nga akterët qenësor në sigurinë e furnizimit me energji elektrike në vend si dhe palë kyçe për bashkëpunim dhe operim në sinkron me OST-të fqinje dhe Sistemin Evropian të Transmetimit, KOSTT do të jetë proaktive në avancimin e marrëdhënieve dhe bashkëpunim rajonal me operatorët e sistemeve të transmetimit, dhe institucionet e tjera të energjisë në vend, rajon dhe Evropë.

KOSTT sh. a e konsideron Përgjegjësinë Shoqërore të Korporatave (CSR) si një proces përmes së cilës kontribuon në zhvillim të qëndrueshëm fillimisht përmes mënyrës se si operon duke inkorporuar politikat e biznesit të përgjegjshëm në politikat e brendshme të kompanisë dhe më tutje duke ndërmarrë aktivitete në shërbim të komunitetit. Në këtë drejtim KOSTT planifikon të vazhdojë me përkushtimin konsistent në avancimin e parimeve të CSR, për të kontribuar në arritjen e agjendës globale për Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG) - Agjenda 2030.

KOSTT në vazhdimësi zbaton politikë të integruar të komunikimit me qëllim të ruajtjes së cilësisë, qëndrueshmërisë dhe besueshmërisë së informatave derisa në përputhje me qasjen transparente si një nga vlerat themelore të kompanisë do të trajtoj me kujdes kërkesat nga palët e interesit, mediat, OJQ-të dhe kërkesat e tjera që ndërliken me Ligjin për Qasje në Dokumentë Publike.

▪ Vazhdimi i mirëmbajtjes së imazhit dhe besimit në opinionin publik

Zhvillimi i mesazheve të qarta që nxjerrin në pah angazhimin e kompanisë për zgjidhje të qëndrueshme të energjisë, përmes promovimit të mëtutjeshëm të infrastrukturës aktuale si dhe projekteve në zhvillim si përmes pamjeve po ashtu edhe përmes krijimit të video mesazheve apo video projekteve.

Krijimi i përmbajtjeve që edukon publikun rreth energjisë së ripërtëritshme, efikasitetit të energjisë dhe kontributeve të kompanisë për një të ardhme më të gjelbër.

▪ Strategji Inovative e Komunikimit dhe Relacioneve me Publikun

Ndër hapat e parë të ndërmarrë do të jenë aktivitetet në kuadër të UN Global Pact të cilat kanë për qëllim implementimin e dhjetë parimeve të përcaktuara në kuadër të Paktit Global të OKB-së i cili është bazuar në parime për bizneset, duke deklaruar dhjetë parime në fushat e të drejtave të njeriut, punës, mjedisit dhe anti-

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 62 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

korupsionit. Objektivat e deklaruara të pjesëmarrësve dhe të palëve të interesuara janë të përshkojnë dhjetë parimet në veprimtaritë e biznesit dhe të përshpejtojnë veprimet në mbështetje të objektivave më të gjera të OKB-së, të tilla si Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG).

Gjatë kësaj periudhe pesëvjeçare KOSTT planifikon shënimin e 20 vjetorit të kompanisë përmes Organizimit të aktiviteteve të shumta si dhe planifikohet ridizajnimi i webfaqes së KOSTT, i cili pritet të jetë më kompatibil me nevojat e kompanisë dhe në përshtatje me trendet e zhvillimit të teknologjisë informative.

Krijimi i dhomës/hapësirës për nëna/Lactation room

▪ **Qëndrueshmëria, mirëqenia dhe angazhimi në komunitet**

Zhvillimi i fushatave edukative rreth çështjeve kryesore të qëndrueshmërisë dhe fillimin e zbatimit për adoptimin e praktikave më të qëndrueshme në kompani.

Zhvillimi dhe integrimi i politikave të qëndrueshmërisë në kompani si dhe përpilimi i raportit të qëndrueshmërisë për kompaninë.

Si pjesë e përpjekjeve për të dëshmuar përgjegjësi sociale, kujdes i veçantë do t'i kushtohet sponsorimit të veprimtarive filantropike dhe promovimit të vlerave kulturore të Kosovës, dhe kontribimit në përmirësime infrastrukturore në komunitete të caktuara të cilat preken nga projekte të KOSTT-it, përmes projekteve investive kurdo që kjo është e mundur.

11.8 Prokurimi Elektronik

Aplikimi i platformës së prokurimit elektronik nga të gjitha Autoritetet Kontraktuese në Kosovë, e gjithashtu edhe në KOSTT sh.a., ka filluar nga fillimi i vitit 2017, në bazë të Vendimit të Qeverisë së Republikës së Kosovës për funksionalizimin e platformës së prokurimit elektronik. Përmes kësaj platforme, KOSTT tani realizon në formë elektronike blerjen e furnizimeve, shërbimeve dhe punëve.

Qëllimi i Prokurimit Publik është që të rritë shkallën e përgjegjshmërisë, të sigurojë vlerën më të mirë për paratë publike, duke respektuar rregullat që dalin nga Ligji i Prokurimit Publik në Kosovë. Përdorimi i sistemit elektronik garanton një proces transparent dhe siguron kushtet për një konkurrim të hapur ndërmjet operatorëve ekonomik pjesëmarrës.

Edhe për periudhën e ardhshme pesëvjeçare 2023-2027, aktivitetet e prokurimit do të zhvillohen në pajtim me parimet bazike, të cilat janë:

- Konkurrenca – në mesin e furnizuesve duhet të inkurajohet në mënyrën më efikase dhe me efektive;
- Efikasiteti dhe Efektiviteti – duhet të dëshmohet në procesin e prokurimit për të siguruar vlerën për paratë për Autoritetin Kontraktues;
- Drejtësia/Mos-diskriminimi – të vepohet në mënyrë të drejtë gjatë tërë ciklit të prokurimit pa imponuar obligime të panevojshme ose pengesa për furnizuesit ose

	PLANI I BIZNESIT PËR VITIN 2024	DT-FI-012
	<i>ver. 1.2</i>	<i>faqe 63 nga 63</i>
<i>Departamenti: Financiar dhe i Thesarit</i>		<i>Sektori: Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

furnizuesi potencial. Të shmangët çdo trajtim që favorizon një furnizues të caktuar;

- Objektivitet/Integritet/Sinqeritet – të deklarohet çdo konflikt i interesit që afekton ose që paraqet afektim të vendimit;
- Transparenca – të sigurohen kushte dhe qasje të barabartë për të gjithë operatorët ekonomik, duke informuar ata në mënyrë të hapur dhe transparente;
- Profesionalizëm – të punohet me standarde të larta profesionale duke respektuar;
- Legjislacionin në fuqi dhe duke aplikuar praktikat më të mira.